Prečišćeni tekst Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti obuhvata sljedeće propise:

1. Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list Crne Gore", br. 027/13 od 11.06.2013),
2. Zakon o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list Crne Gore", br. 001/15 od 05.01.2015),
3. Zakon o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list Crne Gore", br. 042/15 od 29.07.2015),
4. Zakon o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list Crne Gore", br. 047/15 od 18.08.2015),
5. Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list Crne Gore", br. 056/16 od 23.08.2016),
6. Zakon o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list Crne Gore", br. 066/16 od 20.10.2016),
7. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list Crne Gore", br. 001/17 od 09.01.2017), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

# ZAKON

# O SOCIJALNOJ I DJEČJOJ ZAŠTITI

**("Službeni list Crne Gore", br. 027/13 od 11.06.2013, 001/15 od 05.01.2015, 042/15 od 29.07.2015, 047/15 od 18.08.2015, 056/16 od 23.08.2016, 066/16 od 20.10.2016, 001/17 od 09.01.2017)**

## I. OSNOVNE ODREDBE

### Predmet zakona

### Član 1

Prava iz socijalne i dječje zaštite i obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite ostvaruju se pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.

### Djelatnost

### Član 2

Socijalna i dječja zaštita je djelatnost kojom se obezbjeđuju i ostvaruju mjere i programi namijenjeni pojedincu i porodici sa nepovoljnim ličnim ili porodičnim okolnostima, koji uključuju prevenciju, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku.

### Ostvarivanje javnog interesa

### Član 3

Socijalna i dječja zaštita je djelatnost od javnog interesa.

Ostvarivanje javnog interesa u socijalnoj i dječjoj zaštiti obezbjeđuju Crna Gora (u daljem tekstu: država) i lokalna samouprava (u daljem tekstu: opština), pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.

### Cilj socijalne i dječje zaštite

### Član 4

Socijalna i dječja zaštita ima za cilj unaprjeđenje kvaliteta života i osnaživanje za samostalan i produktivan život pojedinca i porodice.

U ostvarivanju ciljeva socijalne i dječje zaštite, posebno se štite:

1) dijete:

- bez roditeljskog staranja;
- čiji roditelj nije u stanju da se o njemu stara;
- sa smetnjama i teškoćama u razvoju;
- u sukobu sa zakonom;
- koje zloupotrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva;

- koje je žrtva zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva;
- žrtva trgovine ljudima;
- kojem roditelji nijesu saglasni oko načina vršenja roditeljskog prava;
- koje se zatekne van mjesta prebivališta bez nadzora roditelja, usvojioca ili staratelja;
- trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
- samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
- kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

2) odraslo i staro lice:

- sa invaliditetom;
- koje zloupotrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva;
- koje je žrtva zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i nasilja u porodici ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva;
- žrtva trgovine ljudima;
- koje je beskućnik;
- trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
- samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
- kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

## Lica koja ostvaruju prava

### Član 5

Prava po ovom zakonu može ostvariti crnogorski državljanin sa prebivalištem na teritoriji države.

Prava iz socijalne i dječje zaštite utvrđena ovim zakonom i međunarodnim ugovorom može ostvariti lice koje ima status stranca sa odobrenim privremenim boravkom ili stalnim nastanjenjem u državi, u skladu sa posebnim zakonom.

## Odgovornost za zadovoljenje životnih potreba

### Član 6

Svako je dužan da radom, prihodima i imovinom stvori uslove za zadovoljavanje životnih potreba, kao i za sprječavanje socijalne isključenosti članova porodice, posebno djece i drugih članova koji nijesu u mogućnosti da se sami o sebi brinu.

## Principi socijalne i dječje zaštite

### Član 7

Socijalna i dječja zaštita se zasniva na principima:

1) uvažavanja integriteta i dostojanstva korisnika socijalne i dječje zaštite koja se zasniva na socijalnoj pravdi, odgovornosti i solidarnosti, koja se pruža uz poštovanje fizičkog i psihičkog integriteta, bezbjednosti, kao i uz uvažavanje moralnih, kulturnih i religijskih ubjeđenja, u skladu sa zajemčenim ljudskim pravima i slobodama;
2) zabrane diskriminacije korisnika po osnovu rase, pola, starosti, nacionalne pripadnosti, socijalnog porijekla, seksualne orijentacije, vjeroispovijesti, političkog, sindikalnog ili drugog opredjeljenja, imovnog stanja, kulture, jezika, invaliditeta, prirode socijalne isključenosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili drugog ličnog svojstva;
3) informisanja korisnika o svim podacima koji su značajni za utvrđivanje njegovih socijalnih potreba i ostvarivanje prava, kao i o tome kako te potrebe mogu biti zadovoljene;
4) individualnog pristupa korisniku u pružanju prava iz socijalne i dječje zaštite;
5) aktivnog učestvovanja korisnika u kreiranju, izboru i korišćenju prava iz socijalne i dječje zaštite koji se zasniva na učestvovanju u procjeni stanja i potreba i odlučivanju o korišćenju potrebnih usluga;
6) uvažavanja najboljeg interesa korisnika u ostvarivanju prava iz socijalne i dječje zaštite;

7) prevencije institucionalizacije i dostupnosti usluga u najmanje restriktivnom okruženju uvijek kada za to postoje uslovi u njihovim domovima ili lokalnoj zajednici kroz vaninstitucionalne oblike zaštite, koje osiguravaju različiti pružaoci usluga, sa ciljem poboljšanja kvaliteta života korisnika i njegove socijalne uključenosti;

8) pluralizma usluga i pružalaca usluga socijalne i dječje zaštite koje obavljaju i organizacije civilnog društva i druga pravna i fizička lica, pod uslovima i na način propisanim zakonom;

9) partnerstva i udruživanja različitih nosilaca djelatnosti i programa, posebno na lokalnom nivou u cilju dostupnosti usluga u najmanje restriktivnom okruženju i prevencije institucionalizacije;

10) transparentnosti u pogledu informisanja javnosti o socijalnoj i dječjoj zaštiti u sredstvima javnog informisanja, kao i na druge načine, u skladu sa zakonom.

### Zabranjena postupanja zaposlenih

### Član 8

U ustanovi, odnosno kod drugog pružaoca usluga, zaposlenom je zabranjen svaki oblik nasilja nad djetetom, odraslim i starim licem, fizičko, emocionalno i seksualno zlostavljanje, iskorištavanje korisnika, zloupotreba povjerenja ili ovlašćenja koju uživa u odnosu na korisnika, zanemarivanje korisnika i druga postupanja koja narušavaju zdravlje, dostojanstvo i razvoj korisnika.

### Pravo na zaštitu ličnih podataka

### Član 9

Korisnik ima pravo na zaštitu ličnih podataka iz dokumentacije koja se obrađuje za potrebe izvještaja, odnosno za evidencije, uključujući i one koje se tiču njegove ličnosti, ponašanja i porodičnih okolnosti i načina korišćenja prava iz socijalne i dječje zaštite.

U pogledu zaštite ličnih podataka korisnika primjenjuju se propisi o zaštiti podataka o ličnosti.

### Pravo na podnošenje pritužbe

### Član 10

Korisnik koji nije zadovoljan pruženom uslugom, postupkom ili ponašanjem pružaoca usluge može podnijeti pritužbu organu državne uprave nadležnom za poslove socijalnog staranja (u daljem tekstu: nadležni organ državne uprave).

### Prava iz socijalne i dječje zaštite

### Član 11

Prava iz socijalne i dječje zaštite su:

1) osnovna materijalna davanja;

2) usluge socijalne i dječje zaštite.

### Postupak

### Član 12

U postupku za ostvarivanje prava po ovom zakonu primjenjuju se odredbe Zakona o opštem upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

**NAPOMENA IZDAVAČA:**

Zakonom o izmjeni i dopuni Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti (Službeni list Crne Gore, br. 56/16) je propisano da se član 12 briše danom početka primjene Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15 i 40/16), odnosno od 01.07.2017. godine.

### Obavljanje socijalne i dječje zaštite

### Član 13

Djelatnost socijalne i dječje zaštite obavljaju ustanove socijalne i dječje zaštite (u daljem tekstu: ustanova), u skladu sa ovim zakonom.

Ustanova iz stava 1 ovog člana može se osnovati kao javna ili privatna.

Određene poslove socijalne i dječje zaštite može obavljati i drugi oblik organizovanja, u skladu sa ovim zakonom.

## Sredstva za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite

### Član 14

Sredstva za obavljanje djelatnosti i ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite obezbjeđuju se u skladu sa ovim zakonom.

## Vođenje evidencije

### Član 15

O korisnicima, pravima i pružaocima usluga vodi se evidencija, u skladu sa ovim zakonom.

## Korišćenje prava

### Član 16

Prava iz socijalne i dječje zaštite su lična i ne mogu se prenositi.

Materijalno davanje koje se ostvaruje po osnovu ovog zakona ne može biti predmet obezbjeđenja ili prinudnog izvršenja.

## Strateška dokumenta

### Član 17

Socijalna i dječja zaštita ostvaruje se u skladu sa strateškim dokumentima, kojima se utvrđuju dugoročni ciljevi i prioriteti razvoja socijalne i dječje zaštite.

Strateška dokumenta iz stava 1 ovog člana čine programi koje je potrebno realizovati u cilju unaprijeđenja socijalne i dječje zaštite.

Strateška dokumenta iz stava 1 ovog člana utvrđuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) i opština.

Programe iz stava 2 ovog člana mogu realizovati država, opština i pružaoci usluga.

Sredstva za finansiranje programa iz stava 2 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta države, opštine i pružalaca usluga.

## Upotreba rodno osjetljivog jezika

### Član 18

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

## Značenje izraza

### Član 19

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) mjere i programi socijalne i dječje zaštite su aktivnosti koje obuhvataju prava iz socijalne i dječje zaštite, s ciljem unaprjeđenja kvaliteta života i osnaživanja korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba, kao i njihovog aktivnog uključivanja u društvo;
2) pružalac usluge je ustanova, drugi oblik organizovanja i fizičko lice, za koju nadležni organ državne uprave utvrdi da ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite i izda licencu za obavljanje djelatnosti;
3) licenca je javna isprava, kojom se potvrđuje da pružalac usluge, odnosno stručni radnik ispunjava utvrđene uslove i standarde za pružanje određenih usluga, odnosno obavljanje stručnih poslova u oblasti socijalne i dječje zaštite;

4) korisnik je pojedinac odnosno porodica, koji su ostvarili pravo iz socijalne i dječje zaštite, odnosno za koje se sprovodi postupak za ostvarivanje prava;

5) poslodavac je domaće ili strano pravno lice, odnosno dio pravnog lica ili fizičko lice, koje sa zaposlenim zaključuje ugovor o radu;

6) dijete je lice do navršenih 18. godine života;

7) mladi su lica do navršenih 26. godine života;

8) porodicu čine bračni, odnosno vanbračni drugovi i djeca (bračna, vanbračna, usvojena i pastorčad) i srodnici u pravoj liniji bez obzira na stepen srodstva, kao i srodnici u pobočnoj liniji uključujući i druge srodnike koji zajedno žive; dijete koje ne živi u porodici ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi, do kraja roka propisanog za to školovanje i bračni drug bez obzira gdje živi;

9) nesposobno za rad je:

- dijete;
- dijete koje nije na redovnom školovanju, ako je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod za zapošljavanje);
- lice kod koga je utvrđena nesposobnost za rad, u skladu sa ovim zakonom;
- lice koje je navršilo 67 godina života.

10) samohrano lice je:

- roditelj koji je razveden ili je drugi roditelj umro ili je nepoznat, a izdržava dijete, odnosno vrši produženo roditeljsko pravo, u skladu sa zakonom, do zasnivanja bračne ili vanbračne zajednice;
- punoljetno lice nesposobno za rad, koje nema srodnike koji su po zakonu kojim se uređuju porodični odnosi dužni da ga izdržavaju ili ima srodnike koji nijesu u mogućnosti da ga izdržavaju.

11) lice sa invaliditetom je lice koje ima dugoročna fizička, mentalna, intelektualna ili senzorna oštećenja koja u sadejstvu sa različitim barijerama mogu otežati puno i efektivno učešće ovih lica u društvu na osnovu jednakosti sa drugima;

12) beskućnik je lice koje nema imovinu, nema mjesto stanovanja niti sredstava kojima bi moglo namiriti potrebu stanovanja te je privremeno smješteno u prihvatilištu ili boravi na javnim ili drugim mjestima koja nijesu namijenjena za stanovanje;

13) individualni plan usluga je plan promjena životne situacije ili ponašanja korisnika utvrđen na osnovu sveobuhvatne procjene potreba, poteškoća i resursa, u dogovoru sa korisnikom, usmjeren prema odabranim ciljevima, a u svrhu prevazilaženja nepovoljnih životnih okolnosti i sprovodi se, prati i preispituje zajedno sa korisnikom, članovima njegove porodice, pružaocima usluga i drugim licima značajnim za korisnika;

14) individualni plan aktivacije je sporazum između centra za socijalni rad i korisnika materijalnog obezbjeđenja o aktivnom prevazilaženju njegove nepovoljne socijalne situacije;

15) prihod je primanje koje ostvaruje pojedinac, odnosno porodica po bilo kom osnovu;

16) nepokretna imovina je stan, stambena zgrada, poslovni prostor, poljoprivredno zemljište (oranica, bašta, voćnjak, vinograd, livada i pašnjak), privredne šume u skladu sa zakonom i dr.;

17) pokretna imovina je motorno vozilo, stočni fond, poljoprivredna i građevinska mehanizacija i druga sredstva za rad i poslovanje.

## II. OSNOVNA MATERIJALNA DAVANJA U SOCIJALNOJ ZAŠTITI

### Osnovna materijalna davanja

### Član 20

Osnovna materijalna davanja u socijalnoj zaštiti su:

1) materijalno obezbjeđenje;

2) lična invalidnina;

3) dodatak za njegu i pomoć;

4) zdravstvena zaštita;

5) troškovi sahrane;

6) jednokratna novčana pomoć;

7) naknada roditelju ili staratelju - njegovatelju lica koje je korisnik lične invalidnine.

Država može obezbijediti i druga materijalna davanja u socijalnoj zaštiti, u skladu sa materijalnim mogućnostima.

Bliže uslove za ostvarivanje prava iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

## Materijalno obezbjeđenje

## Član 21

Pravo na materijalno obezbjeđenje može ostvariti pojedinac, odnosno porodica, ako je pojedinac, odnosno član porodice:

1) nesposoban za rad;

2) sposoban za rad, pod uslovom da je:

- trudnica;
- samohrani roditelj;
- roditelj koji izdržava dijete, odnosno roditelj koji vrši produženo roditeljsko pravo, u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi;
- lice koje je završilo školovanje po obrazovnom programu sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći ili posebnom obrazovnom programu;
- lice poslije navršene 18. godine života, ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi, do kraja roka propisanog za to školovanje;
- dijete bez roditeljskog staranja, odnosno lice koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja, do zasnivanja radnog odnosa na vrijeme duže od šest mjeseci.

Pravo iz stava 1 tačka 2 al. 2 i 3 ovog člana pripada i usvojiocu, staraocu, hranitelju, odnosno licu kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje.

Lice iz stava 1 tačka 2 alineja 4 ovog člana može ostvariti pravo na materijalno obezbjeđenje najduže pet godina od dana završetka školovanja.

Lice iz stava 1 tačka 2 alineja 6 ovog člana može ostvariti pravo na materijalno obezbjeđenje najduže pet godina od dana prestanka smještaja u ustanovu, porodičnog smještaja-hraniteljstva, odnosno prestanka starateljstva.

## Osnov za ostvarivanje materijalnog obezbjeđenja

## Član 22

Pravo na materijalno obezbjeđenje može ostvariti pojedinac, odnosno porodica iz člana 21 ovog zakona, pod uslovom da:

1) visina prosječnih mjesečnih prihoda iz prethodnog kvartala ne prelazi osnov za ostvarivanje prava za:

- pojedinca 63.50 eura;
- porodicu sa dva člana 76.20 eura;
- porodicu sa tri člana 91.50 eura;
- porodicu sa četiri člana 108.00 eura;
- porodicu sa pet i više članova 120.70 eura;

2) nema u vlasništvu, odnosno ne koristi poslovni prostor;

3) nema u vlasništvu, odnosno ne koristi stan ili stambenu zgradu u obimu većem od:

- jednosobnog stana za pojedinca;
- dvosobnog stana za porodicu sa dva ili tri člana;
- trosobnog stana za porodicu sa četiri ili više članova.

4) nema u vlasništvu zemljište u gradskom ili prigradskom građevinskom rejonu;

5) nema u vlasništvu, odnosno ne koristi poljoprivredno zemljište, odnosno privredne šume u površini većoj od:

- 20 ari za pojedinca;
- 30 ari za porodicu sa dva člana;
- 40 ari za porodicu sa tri člana;

- 50 ari za porodicu sa četiri člana;
- 60 ari za porodicu sa pet i više članova;
- ili nema u vlasništvu, odnosno ne koristi drugo zemljište u površini većoj od 2 ha;

6) je pojedinac, odnosno član porodice sposoban za rad, a prijavljen je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, u skladu sa posebnim zakonom;

7) centar za socijalni rad utvrdi da lice koje je dužno da daje izdržavanje nije u mogućnosti da izdržava lice nesposobno za rad, u skladu sa ovim zakonom;

8) pojedinac, odnosno član porodice nije odbio ponuđeno zaposlenje ili stručno osposobljavanje, prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju, u skladu sa posebnim zakonom, osim ako je od odbijanja protekla najmanje jedna godina;

9) pojedincu, odnosno članu porodice nije prestao radni odnos izjavom njegove volje, njegovom saglasnošću ili njegovom krivicom, zbog disciplinske ili krivične odgovornosti, osim ako je od prestanka radnog odnosa protekla najmanje jedna godina ili ako je po prestanku radnog odnosa nastupila nesposobnost za rad;

10) pojedincu, odnosno članu porodice nije prestao radni odnos sporazumnim raskidom sa isplatom otpremnine u iznosu većem od deset prosječnih mjesečnih zarada sa porezima i doprinosima u državi, u skladu sa posebnim zakonom, osim ako je od sporazumnog raskida radnog odnosa i isplate otpremnine proteklo najmanje tri godine;

11) pojedinac, odnosno član porodice nije ostvario pravo na otpremninu po osnovu prestanka radnog odnosa, u skladu sa posebnim zakonom, osim ako je od ostvarivanja prava proteklo najmanje šest mjeseci;

12) pojedinac, odnosno član porodice nije otuđio nepokretnu imovinu ili se odrekao prava na nasljeđivanje imovine iz tač. 2, 3, 4 i 5 ovog člana, osim ako je od otuđenja ili odricanja proteklo najmanje tri godine;

13) pojedinac, odnosno član porodice nije vlasnik stočnog fonda, poljoprivredne i građevinske mehanizacije i drugih sredstava za rad i poslovanje;

14) pojedinac, odnosno član porodice nije vlasnik motornog vozila, osim motornog vozila koje služi za prevoz pojedinca ili člana porodice, korisnika dodatka za njegu i pomoć;

15) pojedinac, odnosno član porodice nije zaključio ugovor o doživotnom izdržavanju, osim sa centrom za socijalni rad.

Za porodice koje imaju člana korisnika dodatka za njegu i pomoć, obim stambenog prostora iz stava 1 tačka 3 al. 1 i 2 ovog člana se uvećava za sobu.

### Prihodi koji se ne smatraju prihodima u postupku ostvarivanja materijalnog obezbjeđenja

### Član 23

U postupku ostvarivanja materijalnog obezbjeđenja, prihodom pojedinca, odnosno člana porodice ne smatra se: lična invalidnina; dodatak za njegu i pomoć; dodatak za djecu; naknada za novorođeno dijete, odnosno naknada po osnovu rođenja djeteta za lice koje se nalazi na evidenciji Zavoda za zapošljavanje i redovnog studenta ostvarena u skladu sa ovim zakonom; primanja po osnovu nagrade; otpremnina pri odlasku u penziju; jednokratna novčana pomoć; naknada za otklanjanje posljedica od elementarnih nepogoda; primanje po osnovu učeničkog i studentskog standarda; naknada po osnovu smrti člana porodice; davanje koje se odnosi na obavezu izdržavanja lica koje ne živi u porodici; naknada za lice sa invaliditetom koje je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje; novčana naknada licu koje je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, a roditelj je lica koje u skladu sa ovim zakonom ostvaruje pravo na ličnu invalidninu, prihodi članova porodice ostvareni u prethodnom kvartalu po osnovu zarade, naknade zarade i penzije, ako poslije prestanka ostvarivanja tih prihoda podnesu zahtjev centru za socijalni rad.

### Mogućnost izdržavanja

### Član 24

Ako lice koje je nesposobno za rad ima srodnika sa kojim ne živi u porodici, a koji je, u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi, dužan da daje izdržavanje, kod utvrđivanja prava na materijalno obezbjeđenje prethodno će se utvrditi mogućnost srodnika da daje izdržavanje, u skladu sa ovim zakonom ako ta obaveza nije utvrđena odlukom suda.

Srodnik je u mogućnosti da daje izdržavanje, u smislu stava 1 ovog člana, ako:

1) prosječni mjesečni prihodi porodice iz prethodnog kvartala prelaze petostruki osnov utvrđen članom 22 stav 1 tačka 1 ovog zakona;

2) ima u vlasništvu, odnosno koristi poslovni prostor utvrđen članom 22 stav 1 tačka 2 ovog zakona;

3) ima u vlasništvu, odnosno koristi stan, odnosno stambenu zgradu u obimu većem od dvostrukog obima utvrđenog članom 22 stav 1 tačka 3 ovog zakona;

4) ima u vlasništvu zemljište u gradskom ili prigradskom građevinskom rejonu utvrđen članom 22 stav 1 tačka 4 ovog zakona;

5) ima u vlasništvu, odnosno koristi poljoprivredno zemljište, odnosno privredne šume, odnosno drugo zemljište u površini većoj od petostrukog obima utvrđenog članom 22 stav 1 tačka 5 ovog zakona.

### Utvrđivanje prava na materijalno obezbjeđenje neposrednim uvidom

### Član 25

Izuzetno od člana 22 ovog zakona, ovlašćeno lice centra za socijalni rad može radi ostvarivanja prava na materijalno obezbjeđenje, predložiti da se izvrši neposredan uvid od strane komisije centra za socijalni rad ako su svi članovi porodice nesposobni za rad, odnosno ako je samohrano lice.

Komisiju iz stava 1 ovog člana imenuje direktor centra za socijalni rad iz reda zaposlenih.

Komisija iz stava 2 ovog člana daje nalaz i mišljenje da li porodica, odnosno pojedinac ima potrebu za materijalnim obezbjeđenjem.

Pravo na materijalno obezbjeđenje za porodicu iz stava 1 ovog člana može se priznati za period od tri mjeseca, uz obavezu preispitivanja po službenoj dužnosti.

Sadržinu i obrazac nalaza i mišljenja iz stava 3 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

### Izuzetak za utvrđivanje prestanka prava na materijalno obezbjeđenje

### Član 26

Centar za socijalni rad će donijeti rješenje o prestanku prava na materijalno obezbjeđenje pojedincu ili porodici, ako praćenjem materijalnih i drugih socijalnih uslova komisija centra za socijalni rad ocijeni da su ti uslovi znatno povoljniji od onih koji se mogu obezbijediti na osnovu prava na materijalno obezbjeđenje.

Komisiju iz stava 1 ovog člana imenuje direktor centra za socijalni rad iz reda zaposlenih.

Komisija iz stava 2 ovog člana daje nalaz i mišljenje o prestanku prava na materijalno obezbjeđenje.

Sadržinu i obrazac nalaza i mišljenja iz stava 3 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

### Odgovornost za zadovoljenje sopstvenih životnih potreba

### Član 27

Pojedinac koji je sposoban za rad, u skladu sa propisima kojima se uređuju radni odnosi i penzijsko i invalidsko osiguranje, odnosno profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje lica sa invaliditetom, ima pravo i dužnost da učestvuje u aktivnostima koje omogućavaju prevazilaženje njegove nepovoljne socijalne situacije, odnosno u sprovođenju mjera kojima se obezbjeđuje njegova socijalna uključenost.

Centar za socijalni rad može, na osnovu individualnog plana aktivacije, zaključiti sporazum sa korisnikom materijalnog obezbjeđenja o aktivnom prevazilaženju njegove nepovoljne socijalne situacije, koji sadrži aktivnosti i obaveze korisnika, kao i prestanak prava na materijalno obezbjeđenje u slučaju neopravdanog neizvršavanja obaveza iz sporazuma.

Sadržinu i oblik individualnog plana aktivacije propisuje nadležni organ državne uprave.

### Prava i dužnosti u vezi sa zapošljavanjem radno sposobnih korisnika materijalnog obezbjeđenja

### Član 28

Centar za socijalni rad i Zavod za zapošljavanje dužni su da međusobno sarađuju u sprovođenju mjera socijalne uključenosti radno sposobnih korisnika materijalnog obezbjeđenja.

Centar za socijalni rad dužan je da Zavodu za zapošljavanje dostavi obavještenje o priznatom pravu na materijalno obezbjeđenje za nezaposlenog radno sposobnog korisnika, u roku od osam dana od dana donošenja rješenja o priznavanju prava.

Zavod za zapošljavanje je dužan da, u roku od osam dana od dana saznanja obavijesti centar za socijalni rad, ako se radno sposobni korisnik materijalnog obezbjeđenja zaposli, odbije ponuđeno zaposlenje ili stručno osposobljavanje, prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju.

Način sprovođenja mjera socijalne uključenosti radno sposobnih korisnika materijalnog obezbjeđenja, utvrđuje posebnim aktom nadležni organ državne uprave.

## Ograničeno trajanje materijalnog obezbjeđenja

## Član 29

Roditeljima sposobnim za rad, koji izdržavaju dijete, izuzev ako je dijete korisnik dodatka za njegu i pomoć, pripada materijalno obezbjeđenje u trajanju do devet mjeseci u toku jedne godine, ako ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako je jedan od roditelja na školovanju, obuci ili nekoj drugoj vrsti socijalnog angažovanja u skladu sa individualnim planom aktivacije, smatra se licem nesposobnim za rad u pogledu trajanja prava na materijalno obezbjeđenje.

Roditelji iz stava 1 ovog člana mogu ostvariti pravo na materijalno obezbjeđenje po isteku tri mjeseca od dana prestanka prava na materijalno obezbjeđenje, ako ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.

## Ugovor o doživotnom izdržavanju

## Član 30

Pravo na materijalno obezbjeđenje može ostvariti lice kod koga je utvrđena nesposobnost za rad, u skladu sa ovim zakonom, odnosno lice koje je navršilo 67 godina života, a koje ima imovinu, ukoliko sa centrom za socijalni rad zaključi ugovor o doživotnom izdržavanju u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

## Visina materijalnog obezbjeđenja

## Član 31

Visina materijalnog obezbjeđenja za pojedinca odnosno porodicu koji nemaju prihod iznosi mjesečno, i to za:

1) pojedinca 63.50 eura;

2) porodicu sa dva člana 76.20 eura;

3) porodicu sa tri člana 91.50 eura;

4) porodicu sa četiri člana 108.00 eura;

5) porodicu sa pet i više članova 120.70 eura.

Visina materijalnog obezbjeđenja za lice koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja iznosi mjesečno 120.70 eura.

Visina materijalnog obezbjeđenja za porodicu koja je ostvarila prihod određuje se u visini razlike iznosa utvrđenog stavom 1 ovog člana i prosječnog mjesečnog prihoda porodice iz prethodnog kvartala.

Za utvrđivanje visine materijalnog obezbjeđenja uzima se broj članova porodice iz člana 21 ovog zakona.

Visina materijalnog obezbjeđenja za porodicu iz člana 25 ovog zakona određuje se mjesečno u visini od 50% od iznosa utvrđenog u stavu 1 ovog člana.

## Lična invalidnina

## Član 32

Pravo na ličnu invalidninu ima lice sa teškim invaliditetom.

Visina lične invalidnine iz stava 1 ovog člana iznosi 108.80 eura mjesečno.

## Dodatak za njegu i pomoć

## Član 33

Pravo na dodatak za njegu i pomoć ima:

1) lice kome je zbog tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili senzornih oštećenja ili promjena u zdravstvenom stanju neophodna njega i pomoć da bi imalo obezbijeđen pristup zadovoljavanju potreba;

2) korisnik lične invalidnine.

Pravo na dodatak za njegu i pomoć može ostvariti lice iz stava 1 ovog člana pod uslovom da ovo pravo nije ostvarilo po drugom osnovu.

Visina dodatka za njegu i pomoć iznosi 63 eura mjesečno.

### Zdravstvena zaštita

### Član 34

Pravo na zdravstvenu zaštitu obezbjeđuje se korisniku: materijalnog obezbjeđenja, dodatka za njegu i pomoć i usluge smještaja, ukoliko ovo pravo nije ostvario po drugom osnovu.

Pravo iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita.

### Troškovi sahrane

### Član 35

Pravo na troškove sahrane u slučaju smrti korisnika: materijalnog obezbjeđenja, dodatka za njegu i pomoć i smještaja, obezbjeđuje se u skladu sa ovim zakonom.

Pravo na troškove sahrane za korisnika iz stava 1 ovog člana ima lice koje je preuzelo plaćanje troškova sahrane, ukoliko to pravo nije ostvarilo po drugom osnovu.

Pružalac usluge koji je platio troškove sahrane za lice iz stava 1 ovog člana ima pravo na naknadu troškova od lica koje ima obavezu plaćanja.

Troškovi sahrane za lice iz stava 1 ovog člana ostvaruju se kod centra za socijalni rad.

### Visina troškova sahrane

### Član 36

Visina troškova sahrane za lice iz člana 35 stav 1 ovog zakona utvrđuje se u iznosu od 315 eura.

Visina troškova prevoza za lice iz člana 35 stav 1 ovog zakona koje je umrlo van mjesta prebivališta utvrđuje se u iznosu stvarnih troškova prevoza.

Visina troškova sahrane za lice nepoznatog prebivališta, koje je umrlo na teritoriji države, obezbjeđuje se kod centra za socijalni rad i utvrđuje u iznosu stvarnih troškova sahrane.

### Jednokratna novčana pomoć

### Član 37

Pojedinac, odnosno porodica koja se, zbog posebnih okolnosti koje utiču na stambeno, materijalno i zdravstveno stanje, nađe u stanju socijalne potrebe može ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć.

Lice iz stava 1 ovog člana ostvaruje ovo pravo u skladu sa kriterijumima i po postupku koje propisuje nadležni organ državne uprave.

Visinu pomoći iz stava 1 ovog člana određuje centar za socijalni rad zavisno od potrebe pojedinca, odnosno porodice i materijalnih mogućnosti države.

### Usklađivanje osnova i visine materijalnog davanja

### Član 38

Visinu osnova iz člana 22 stav 1 tačka 1 ovog zakona i visina materijalnih davanja iz čl. 31, 32, 33 i 36 ovog zakona usklađuje se polugodišnje (01. januara i 01. jula tekuće godine) sa kretanjem troškova života i prosječne zarade zaposlenih na teritoriji Crne Gore na osnovu statističkih podataka za predhodno polugodište u procentu koji predstavlja zbir polovine procenta rasta, odnosno pada troškova života i polovine procenta rasta, odnosno pada zarada.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako bi procenat koji predstavlja zbir polovine procenta rasta, odnosno pada troškova života i polovine procenta rasta, odnosno pada zarada iz stava 1 ovog člana doveo do negativnog usklađivanja, visina osnova iz člana 22 stav 1 tačka 1 ovog zakona i visina materijalnih davanja iz čl. 31, 32, 33 i 36 ovog zakona se ne usklađuju.

Akt o usklađivanju mjesečnih novčanih primanja donosi nadležni organ državne uprave.

### Materijalna davanja iz socijalne zaštite u nadležnosti opštine

### Član 39

Opština može, u skladu sa materijalnim mogućnostima, obezbijediti materijalna davanja iz socijalne zaštite, kao što su: jednokratne pomoći; subvencije u plaćanju komunalnih usluga koje pružaju javna preduzeća koja osniva opština i druga materijalna davanja iz socijalne zaštite.

Vrste materijalnih davanja, bliže uslove, način i postupak za ostvarivanje prava iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ opštine.

### Naknada roditelju ili staratelju - njegovatelju lica koje je korisnik lične invalidnine

### Član 39a

Jedan od roditelja ili staratelja - njegovatelja koji njeguje i brine o licu koje je korisnik lične invalidnine u smislu ovog zakona, nezavisno od radnog i penzijskog statusa, ima pravo na novčanu naknadu.

Visina naknade roditelju ili staratelju - njegovatelju lica koje je korisnik lične invalidnine iznosi 193.00 eura mjesečno.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, roditelju ili staratelju - njegovatelju koji njeguje i brine o dvoje ili više djece sa smetnjama i teškoćama u razvoju od kojih je najmanje jedno lice korisnik lične invalidnine ili tuđe njege i pomoći drugog lica, nezavisno od radnog i penzijskog statusa roditelja ili staratelja - njegovatelja, pripada naknada u iznosu iz stava 2 ovog člana, za svako lice pojedinačno.

Pravo na naknadu roditelju ili staratelju - njegovatelju prestaje trajnim smještajem lica - korisnika lične invalidnine u javnu ustanovu.

## III. OSNOVNA MATERIJALNA DAVANJA IZ DJEČJE ZAŠTITE

### Osnovna materijalna davanja

### Član 40

Osnovna materijalna davanja iz dječje zaštite su:

1) naknada za novorođeno dijete;

2) dodatak za djecu;

3) troškovi ishrane u predškolskim ustanovama;

4) pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama;

5) refundacija naknade zarade i naknada zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo;

6) naknada po osnovu rođenja djeteta;

6a) naknada po osnovu rođenja troje ili više djece;

7) refundacija naknade zarade i naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena.

Država može obezbijediti i druga materijalna davanja iz dječje zaštite, u skladu sa materijalnim mogućnostima.

Bliže uslove za ostvarivanje prava iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

### Naknada za novorođeno dijete

### Član 41

Jedan od roditelja, usvojilac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje može ostvariti pravo na jednokratnu naknadu za novorođeno dijete.

Naknada iz stava 1 ovog člana može se ostvariti do navršene jedne godine života djeteta.

Naknada iz stava 1 ovog člana iznosi 105 eura.

### Dodatak za djecu

### Član 42

Pravo na dodatak za djecu može ostvariti dijete:

1) korisnik materijalnog obezbjeđenja;

2) korisnik dodatka za njegu i pomoć;

3) korisnik lične invalidnine;

4) bez roditeljskog staranja;

5) čiji je roditelj, usvojilac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje kao korisnik materijalnog obezbjeđenja zasnovao radni odnos na osnovu sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovoljne socijalne situacije;

6) koje pohađa osnovnu ili srednju školu, pod uslovom da mu roditelji ne primaju socijalna i materijalna davanja po bilo kom osnovu a nalaze se u evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlena lica.

Pravo na dodatak za djecu imaju troje djece u porodici.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, dodatak za djecu obezbjeđuje se i djeci koja su rođena kao dvojke, trojke i sl. nezavisno od broja djece utvrđenog u stavu 2 ovog člana.

Dijete iz stava 1 tač. 2, 3, 4 i 6 ovog člana ostvaruje pravo na dodatak za djecu nezavisno od broja djece utvrđenog u stavu 2 ovog člana.

## Trajanje dodatka za djecu

## Član 43

Pravo na dodatak za djecu ostvaruje se do navršene 18. godine života, ako je dijete na redovnom školovanju.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo na dodatak za djecu ostvaruje dijete poslije navršene 18. godine života ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi, do kraja roka propisanog za to školovanje.

Dijete korisnik materijalnog obezbjeđenja i dijete bez roditeljskog staranja, od 15 do navršene 18. godine života, koje nije na redovnom školovanju, ostvaruje pravo iz stava 1 ovog člana ako je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje.

Dijete iz člana 42 stav 1 alineja 5 ovog zakona ostvaruje pravo na dodatak za djecu od dana zasnivanja radnog odnosa roditelja, usvojioca, staraoca, hranitelja, odnosno lica kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje najduže devet mjeseci, ako ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

## Visina dodatka za djecu

## Član 44

Visina dodatka za djecu iznosi mjesečno za dijete:

1) korisnika materijalnog obezbjeđenja 19 eura;

2) korisnika dodatka za njegu i pomoć 25.50 eura;

3) korisnika lične invalidnine 31.80 eura;

4) bez roditeljskog staranja 31.80 eura;

5) čiji je roditelj, usvojilac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje kao korisnik materijalnog obezbjeđenja zasnovao radni odnos na osnovu sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovoljne socijalne situacije 19 eura;

6) koje pohađa osnovnu ili srednju školu, pod uslovom da mu roditelji ne primaju socijalna i materijalna davanja po bilo kom osnovu a nalaze se u evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlena lica 31.80 eura.

Dijete koje ispunjava uslove na dodatak za djecu po više osnova ostvaruje to pravo po povoljnijem osnovu.

## Nosilac dodatka za djecu

## Član 45

Nosilac prava na dodatak za djecu je roditelj, usvojilac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje.

Dodatak za djecu isplaćuje se u mjesečnom iznosu nosiocu prava iz stava 1 ovog člana.

Dodatak za djecu za dijete bez roditeljskog staranja, koje je smješteno u ustanovu, isplaćuje se na ime djeteta ovlašćenom licu u toj ustanovi i koristi se za potrebe djeteta.

Ovlašćeno lice, u smislu stava 3 ovog člana, je lice kome je organ starateljstva povjerio vršenje pojedinih poslova, u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi.

### Troškovi ishrane u predškolskim ustanovama

### Član 46

Pravo na troškove ishrane u javnoj predškolskoj ustanovi ostvaruju djeca u skladu sa zakonom kojim se uređuje predškolsko vaspitanje i obrazovanje.

### Pomoć u vaspitanju i obrazovanju

### Član 47

Pravo na pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama imaju djeca i mladi koji su ostvarili pravo na vaspitanje i obrazovanje, u skladu sa posebnim zakonom.

Pravo na pomoć iz stava 1 ovog člana obuhvata:

1) troškove smještaja u ustanovu;

2) troškove prevoza.

### Troškovi smještaja

### Član 48

Djeca i mladi iz člana 47 ovog zakona, koji se upućuju na vaspitanje i obrazovanje van mjesta prebivališta, odnosno boravišta, imaju pravo na troškove smještaja u ustanovu za vrijeme trajanja vaspitanja i obrazovanja, u skladu sa ovim zakonom.

Pravo na obezbjeđenje troškova smještaja ima i pratilac lica iz stava 1 ovog člana.

Troškovi smještaja za pratioca obezbjeđuju se u visini troškova smještaja za lica iz stava 1 ovog člana.

### Troškovi prevoza

### Član 49

Djeci i mladima iz člana 47 ovog zakona obezbjeđuju se troškovi prevoza za vrijeme trajanja vaspitanja i obrazovanja, a ako su smještena u ustanovu obezbjeđuju se i troškovi prevoza za vrijeme zimskog i ljetnjeg školskog raspusta, državnih, vjerskih i drugih praznika ako putuju u mjesto stanovanja, kao i za povratak u mjesto školovanja, ukoliko ovo pravo nije ostvareno po drugom osnovu.

Pravo na obezbjeđenje troškova prevoza ima i pratilac lica iz stava 1 ovog člana, ukoliko ovo pravo nije ostvario po drugom osnovu.

Visina troškova prevoza za lica iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuje se u visini troškova javnog prevoza u drumskom i željezničkom saobraćaju.

### Korisnik refundacije naknade zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo

### Član 50

Poslodavac ima pravo na refundaciju sredstava po osnovu isplate naknade zarade zaposlenom za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo.

### Visina sredstava

### Član 51

Visina sredstava koja se refundiraju poslodavcu za zaposlenog koji je prije ostvarivanja ovog prava bio u radnom odnosu:

1) najmanje 12 mjeseci neprekidno, je prosječna zarada zaposlenog za 12 mjeseci koji prethode mjesecu ostvarivanja prava na porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo;

2) od šest do 12 mjeseci neprekidno, je 70% od prosječne zarade zaposlenog za vrijeme rada koji je prethodio mjesecu ostvarivanja prava na porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo;

3) od tri do šest mjeseci neprekidno, je 50% od prosječne zarade zaposlenog za vrijeme rada koji je prethodio mjesecu ostvarivanja prava na porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo;

4) do tri mjeseca je 30% od prosječne zarade zaposlenog za vrijeme rada koji je prethodio ostvarivanju prava na porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo.

Visina sredstava iz stava 1 tačka 1 ovog člana može se utvrditi najviše do iznosa dvije prosječne zarade zaposlenog u državi u prethodnoj godini, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Visina sredstava iz stava 1 tač. 2), 3) i 4) ovog člana može se utvrditi najviše do iznosa jedne prosječne zarade zaposlenog u državi u prethodnoj godini, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

### Naknada zarade zaposlenog koji se bavi preduzetničkom djelatnošću za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo

### Član 52

Lice koje se bavi preduzetničkom djelatnošću kao jedini zaposleni, naknadu zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo ostvaruje kod centra za socijalni rad.

Visina naknade zarade iz stava 1 ovog člana određuje se u skladu sa članom 51 ovog zakona.

### Korišćenje prava

### Član 53

Ako je zahtjev za refundaciju naknade zarade, odnosno zahtjev za naknadu zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo podnijet u roku od 30 dana od dana početka korišćenja prava isplata teče od toga dana, a ako je zahtjev podnijet poslije toga roka, isplata teče od dana podnošenja zahtjeva.

Refundacija naknade zarade, odnosno naknada zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo se ne može ostvariti, ukoliko je zahtjev podnijet po isteku vremena koje je zaposleni koristio za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo.

### Naknada po osnovu rođenja djeteta

### Član 54

Jedan od roditelja koji je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje i student može ostvariti pravo na mjesečnu naknadu po osnovu rođenja djeteta, do navršene jedne godine života djeteta.

Ukoliko je zahtjev za naknadu iz stava 1 ovog člana podnijet u roku od 30 dana od dana porođaja, isplata teče od dana porođaja, a ako je zahtjev podnijet poslije toga roka naknada se isplaćuje od dana podnošenja zahtjeva.

Lice iz stava 1 ovog člana ne može ostvariti pravo na naknadu po osnovu rođenja djeteta ukoliko podnese zahtjev po isteku vremena za koje bi mu pripadalo pravo na naknadu.

Visina naknade iz stava 1 ovog člana iznosi 63,50 eura mjesečno.

### Naknada po osnovu rođenja troje ili više djece

### Član 54a

Žena koja rodi troje ili više djece ima pravo na mjesečnu naknadu u visini 264 eura.

Pravo iz stava 1 ovog člana stiče žena koja rodi troje djece i ostvari najmanje 25 godina radnog staža, odnosno žena koja rodi četvoro ili više djece i ostvari najmanje 15 godina radnog staža.

Pravo iz stava 1 ovog člana ne može se koristiti za vrijeme trajanja radnog odnosa i isključuje mogućnost istovremenog korišćenja prava na penziju.

Za vrijeme korišćenja naknade korisnici prava iz stava 1 ovog člana pripada pravo na zdravstveno osiguranje.

### Član 54b

Žena koja rodi troje ili više djece ima pravo na mjesečnu naknadu u visini 144 eura.

Pravo iz stava 1 ovog člana stiče žena koja rodi troje ili više djece, a koja se nalazi na evidenciji Zavoda za zapošljavanje najmanje 15 godina.

### Refundacija naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena poslodavcu

### Član 55

Poslodavac ima pravo na refundaciju sredstava po osnovu isplate naknade zarade zaposlenom za rad sa polovinom punog radnog vremena, u iznosu od 50% zarade zaposlenog.

Visina sredstava koja se refundiraju poslodavcu za zaposlenog za rad sa polovinom punog radnog vremena za lice iz stava 1 ovog člana, koji je prije ostvarivanja ovog prava bio u radnom odnosu:

1) najmanje 12 mjeseci neprekidno, je 50% prosječne zarade za 12 mjeseci koji prethode mjesecu ostvarivanja prava na rad sa polovinom punog radnog vremena;
2) do 12 mjeseci neprekidno, je 50% prosječne zarade za vrijeme rada koji je prethodio mjesecu ostvarivanja prava na rad sa polovinom punog radnog vremena.

## Naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena zaposlenom koji se bavi preduzetničkom djelatnošću

### Član 56

Lice koje se bavi preduzetničkom djelatnošću kao jedini zaposleni naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena ostvaruje kod centra za socijalni rad.

Visina naknade zarade iz stava 1 ovog člana određuje se u skladu sa članom 55 ovog zakona.

## Izuzeci od refundacije

### Član 57

Poslodavcu kojem se isplata naknade zarade obezbjeđuje iz sektora javne potrošnje (budžet države, budžet opštine i vanbudžetski fondovi) ne refundiraju se sredstva po osnovu naknade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo i naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena.

## Usklađivanje visine materijalnog davanja u dječjoj zaštiti

### Član 58

Visina osnova iz čl. 41, 42, 54, 54a i 54b ovog zakona usklađuje se polugodišnje (01. januara i 01. jula tekuće godine) sa kretanjem troškova života i prosječne zarade zaposlenih na teritoriji Crne Gore na osnovu statističkih podataka za predhodno polugodište u procentu koji predstavlja zbir polovine procenta rasta, odnosno pada troškova života i polovine procenta rasta, odnosno pada zarada.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako bi procenat koji predstavlja zbir polovine procenata rasta, odnosno pada troškova života i polovine procenta rasta, odnosno pada zarada iz stava 1 ovog člana doveo do negativnog usklađivanja, visina materijalnih davanja iz čl. 41, 44, 54, 54a i 54b ovog zakona se ne usklađuju.

Akt o usklađivanju mjesečnih novčanih primanja donosi nadležni organ državne uprave.

## Materijalna davanja iz dječje zaštite u nadležnosti opštine

### Član 59

Opština može, u skladu sa materijalnim mogućnostima, obezbijediti materijalna davanja iz dječje zaštite, kao što su: pomoć za novorođeno dijete; pomoć za nabavku školskog pribora i druga materijalna davanja.

Vrste materijalnih davanja, bliže uslove, način i postupak za ostvarivanje prava iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ opštine.

# IV. USLUGE SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE

## Vrste usluga

### Član 60

Usluge u oblasti socijalne i dječje zaštite su:

1) procjena i planiranje;
2) podrška za život u zajednici;
3) savjetodavno-terapijska i socijalno-edukativna usluga;

4) smještaj;

5) neodložne intervencije i

6) druge usluge.

Bliže uslove za pružanje i korišćenje usluga, normative i minimalne standarde usluga iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

### Procjena i planiranje

### Član 61

Procjenom i planiranjem vrši se:

1) procjena stanja, odnosno potreba, snaga i rizika korisnika i drugih lica značajnih za korisnika;

2) procjena staraoca, hranitelja, usvojioca i lica kojem je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje;

3) izrada individualnog plana pružanja usluga i drugih procjena i planova.

Procjenu i planiranje iz stava 1 ovog člana obavlja centar za socijalni rad.

### Podrška za život u zajednici

### Član 62

Usluge podrške za život u zajednici obuhvataju aktivnosti koje podržavaju boravak korisnika u porodici ili neposrednom okruženju.

Usluge podrške za život u zajednici su: dnevni boravak, pomoć u kući, stanovanje uz podršku, svratište, personalna asistencija, tumačenje i prevođenje na znakovni jezik i druge usluge podrške za život u zajednici.

### Savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge

### Član 63

Savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge obuhvataju: savjetovanje, terapiju, medijaciju, SOS telefon i druge usluge s ciljem prevazilaženja kriznih situacija i unaprjeđivanja porodičnih odnosa.

### Smještaj

### Član 64

Smještaj je usluga koja podrazumijeva boravak korisnika: na porodičnom smještaju-hraniteljstvu, porodičnom smještaju, u ustanovi, u prihvatilištu - skloništu i u drugim vrstama smještaja.

Smještaj može biti privremeni, povremeni i dugotrajni.

Usluge iz čl. 62 i 63 ovog zakona i stava 1 ovog člana obavlja pružalac usluge.

### Porodični smještaj - hraniteljstvo

### Član 65

Usluga porodičnog smještaja-hraniteljstva obezbjeđuje se djeci i mladima u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi.

### Porodični smještaj

### Član 66

Usluga porodičnog smještaja obezbjeđuje se trudnici, samohranom roditelju sa djetetom do navršene treće godine života, odraslom i starom licu, kojima je usljed socijalnih prilika potrebno zbrinjavanje.

### Vrste porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja

### Član 67

Porodični smještaj-hraniteljstvo i porodični smještaj obezbjeđuje se kao:

1) standardni smještaj;

2) smještaj uz intenzivnu ili dodatnu podršku;

3) urgentni smještaj;

4) povremeni smještaj;

5) druga vrsta smještaja.

### Pružaoci porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja

### Član 68

Uslugu porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja pruža fizičko lice u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju porodični odnosi.

Uslugu iz stava 1 ovog člana pruža fizičko lice koje je procijenjeno kao podobno, uspješno je završilo obuku i dobilo licencu za pružanje te usluge.

Procjenu podobnosti fizičkog lica za pružanje usluge porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja, stručnu podršku i obuku, vrši centar za socijalni rad.

Pružalac usluge porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja ima pravo na stručnu podršku, naknadu troškova smještaja korisnika i naknadu za rad.

Međusobna prava i obaveze između pružaoca usluge porodičnog smještaja-hraniteljstva, odnosno porodičnog smještaja i centra za socijalni rad, uređuju se ugovorom.

Pored centra za socijalni rad i drugi pružalac usluge može da pruža stručnu podršku i sprovodi odgovarajuću obuku pružaocima usluge porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja.

Bliže uslove za procjenu podobnosti lica za pružanje usluge porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja, program i način sprovođenja obuke i pružanje stručne podrške, za dobijanje licence, kao i za naknadu troškova porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja i naknadu za rad za pružaoca usluge propisuje nadležni organ državne uprave.

### Smještaj u ustanovu

### Član 69

Smještaj u ustanovu ostvaruje se zbrinjavanjem u ustanovu i obezbjeđenjem naknade troškova smještaja.

### Korisnici smještaja u ustanovu

### Član 70

Smještaj u ustanovu obezbjeđuje se djeci i mladima, trudnici, samohranom roditelju sa djetetom do navršene treće godine života, licu sa invaliditetom i starom licu kojima se ne može obezbjediti ili nije u njegovom najboljem interesu ostanak u porodici ili usluge podrške za život u zajednici ili porodični smještaj-hraniteljstvo ili porodični smještaj.

Smještaj djeteta u ustanovu obezbjeđuje se u slučaju kada centar za socijalni rad ustanovi da se ne može obezbijediti ostanak djeteta u porodici, kroz pružanje podrške porodici, odnosno ne može se obezbijediti porodični smještaj-hraniteljstvo, odnosno nije u najboljem interesu djeteta.

Centar za socijalni rad smještaj djeteta u ustanovu preispituje najmanje jednom u šest mjeseci.

Djetetu mlađem od tri godine života ne obezbjeđuje se smještaj u ustanovu.

Izuzetno od stava 4 ovog člana djetetu mlađem od tri godine života može se obezbijediti smještaj u ustanovu, ako se ne može obezbijediti zaštita iz stava 2 ovog člana i ako za to postoje naročito opravdani razlozi, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa državne uprave.

Smještaj u ustanovu pruža se korisniku tako da obezbjeđuje pripremu za njegov povratak u biološku porodicu, odlazak u drugu porodicu, odnosno pripremu korisnika za samostalan život.

Korisniku smještaja u ustanovu ne može prestati smještaj prije nego što centar za socijalni rad obezbijedi uslove za smještaj u drugu ustanovu, porodični smještaj ili drugi oblik socijalne i dječje zaštite.

### Usluge neodložne intervencije

### Član 71

Usluge neodložne intervencije pružaju se radi osiguranja bezbjednosti u situacijama koje ugrožavaju život, zdravlje i razvoj korisnika i obezbjeđuju se 24 sata dnevno.

Usluge neodložne intervencije pruža centar za socijalni rad uz obaveznu saradnju sa drugim nadležnim organima i službama.

Kada organ, odnosno služba iz stava 2 ovog člana prvi stupi u kontakt sa korisnikom, o tome odmah obavještava nadležni centar za socijalni rad.

### Obezbjeđenje usluga

### Član 72

Usluge socijalne i dječje zaštite iz čl. 62 i 63 ovog zakona, kao i usluge smještaja u ustanovu i prihvatilište - sklonište iz člana 64 stav 1 ovog zakona, za kojima postoji potreba, a mogu se efikasnije obezbijediti od strane drugih pružalaca usluga, kroz postupak javne nabavke, javnim pozivom ili javno-privatnim partnerstvom, obezbjeđuju se u skladu sa zakonom.

## V. NADLEŽNOST I POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA IZ SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE

### Stvarna nadležnost

### Član 73

O zahtjevu za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite u prvom stepenu rješava centar za socijalni rad.

O žalbi protiv rješenja centra za socijalni rad rješava nadležni organ državne uprave.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

### Mjesna nadležnost

### Član 74

U ostvarivanju prava iz socijalne i dječje zaštite mjesna nadležnost se određuje za:

1) lice koje ima prebivalište, prema mjestu prebivališta;

2) lice koje se nađe na teritoriji van svog prebivališta, prema mjestu boravišta;

2a) lice koje nema prebivalište u Crnoj Gori, prema mjestu boravišta, a ako nema ni boravište prema posljednjem prebivalištu, odnosno boravištu u Crnoj Gori;

3) lice nepoznatog prebivališta, prema mjestu u kome je nastao povod za vođenje postupka;

4) dijete, prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja;

5) dijete čiji roditelji ne žive zajedno, prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja kome je dijete povjereno na čuvanje i vaspitanje;

6) dijete čiji roditelji nijesu poznati ili su napustili dijete ili ako nije poznato prebivalište, odnosno boravište djeteta, prema mjestu u kojem je nastao povod za vođenje postupka;

7) pravno lice prema sjedištu, odnosno kad obavlja djelatnost van sjedišta, prema mjestu obavljanja djelatnosti.

**NAPOMENA IZDAVAČA:**

Zakonom o izmjeni i dopuni Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti (Službeni list Crne Gore, br. 56/16) je u članu 74 stav 1 dodata tačka 2a) koja će se primjenjivati danom početka primjene Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15 i 40/16), odnosno od 01.07.2017. godine.

### Promjena nadležnosti

### Član 75

Centar za socijalni rad koji je počeo postupak dužan je, ako se u toku postupka izmijene okolnosti prema kojima se određuje mjesna nadležnost, da spise predmeta, bez odlaganja, dostavi nadležnom centru za socijalni rad.

Ako korisnik promijeni prebivalište, odnosno boravište centar za socijalni rad je dužan da, bez odlaganja, dostavi spise predmeta centru za socijalni rad nadležnom prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta korisnika.

Centar za socijalni rad kome su spisi predmeta dostavljeni odlučuje o pravu korisnika u roku od 15 dana od dana dostavljanja spisa.

Centar za socijalni rad koji je priznao pravo obezbjeđivaće izvršenje toga prava, do okončanja postupka iz stava 3 ovog člana.

### Sukob mjesne nadležnosti

### Član 76

Sukob mjesne nadležnosti između centara za socijalni rad rješava nadležni organ državne uprave.

Centar za socijalni rad je dužan da do okončanja postupka iz stava 1 ovog člana podnosiocu zahtjeva obezbijedi odgovarajući oblik zaštite.

### Pokretanje postupka

### Član 77

Postupak za ostvarivanje prava iz ovog zakona pokreće se na zahtjev lica, odnosno njegovog zakonskog zastupnika, usvojioca, staraoca, hranitelja, odnosno lica kojem je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje i po službenoj dužnosti.

Centar za socijalni rad pokreće postupak po službenoj dužnosti na inicijativu pravnog ili fizičkog lica, kada je to u interesu korisnika, odnosno javnom interesu, odnosno kad postoji interes trećih lica.

Zahtjev za ostvarivanje prava iz stava 1 ovog člana podnosi se na obrascu koji propisuje nadležni organ državne uprave.

Podnosilac zahtjeva iz stava 1 ovog člana odgovoran je za tačnost i ispravnost podataka koje unosi u obrazac iz stava 3 ovog člana.

### Nalaz i mišljenje centra za socijalni rad

### Član 78

Prava na osnovna materijalna davanja iz čl. 21, 32, 33 i 37 ovog zakona ostvaruju se na osnovu dokaza i neposrednog uvida.

U postupku ostvarivanja prava iz stava 1 ovog člana ovlašćeno lice centra za socijalni rad sačinjava nalaz i mišljenje kojim se utvrđuju činjenice o kojima se ne vodi službena evidencija i služi kao dokazno sredstvo.

Sadržinu i obrazac nalaza i mišljenja, u smislu stava 2 ovog člana, propisuje nadležni organ državne uprave.

### Individualni plan usluga

### Član 79

Prava na usluge socijalne i dječje zaštite iz čl. 62, 64 i 71 ovog zakona priznaju se na osnovu dokaza i individualnog plana usluga.

Ovlašćeno lice centra za socijalni rad sačinjava individualni plan iz stava 1 ovoga člana, u saradnji sa korisnikom, članovima njegove porodice i drugim licima važnim za korisnika.

### Socijalno-ljekarska komisija

### Član 80

Kada je u postupku za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje, dodatka za njegu i pomoć, lične invalidnine i naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena potrebno utvrđivanje smetnji u razvoju, nesposobnosti za rad, odnosno invalidnosti, centar za socijalni rad utvrđuje te činjenice na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja socijalno-ljekarske komisije.

Socijalno - ljekarska komisija obrazuje se kao prvostepena i drugostepena.

Komisije iz stava 2 ovog člana obrazuje nadležni organ državne uprave.

Bliže uslove u pogledu obrazovanja, sastava i načina rada komisija iz stava 2 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

## Medicinske indikacije

### Član 81

Medicinske indikacije za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje, dodatka za njegu i pomoć, ličnu invalidninu i naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena propisuje nadležni organ državne uprave, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.

## Rokovi

### Član 82

Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite je hitan.

Centar za socijalni rad je dužan da donese i dostavi rješenje o zahtjevu za ostvarivanje prava na osnovna materijalna davanja najkasnije u roku od 15 dana, a ako je potrebno sprovesti poseban ispitni postupak, u roku od 30 dana od dana prijema uredno podnijetog zahtjeva, odnosno od pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

## Usmeno rješenje

### Član 83

Kada se radi o preduzimanju izuzetno hitnih mjera radi obezbjeđenja socijalne i dječje zaštite, centar za socijalni rad može donijeti rješenje i usmeno.

U slučaju iz stava 1 ovog člana centar za socijalni rad dužan je da donese rješenje u pisanom obliku najkasnije u roku od tri dana od dana donošenja usmenog rješenja.

## Korišćenje prava

### Član 84

Prava na osnovna materijalna davanja iz čl. 21, 32, 33 i 42 ovog zakona teku od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva.

Korisnik, odnosno njegov zakonski zastupnik, usvojilac, staralac, hranitelj, odnosno lice kojem je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje dužan je da centru za socijalni rad prijavi svaku promjenu koja je od uticaja na ostvarivanje i visinu prava iz stava 1 ovog člana, u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

Sve promjene koje su od uticaja na korišćenje prava po ovom zakonu uzimaju se u obzir od prvog dana narednog mjeseca po njihovom nastupanju.

Korisniku materijalnog obezbjeđenja prestaje pravo ukoliko je smješten u ustanovu, odnosno u vjersku, vojnu ili školu unutrašnjih poslova duže od 30 dana od dana smještaja, pod uslovom da su smještaj i ishrana obezbijeđeni na teret tih organa ili je na izdržavanju kazne zatvora duže od šest mjeseci.

Korisniku dodatka za njegu i pomoć i lične invalidnine obustavlja se isplata ukoliko koristi uslugu smještaja u ustanovu iz člana 64 stav 1 ovog zakona duže od 60 dana, pod uslovom da je usluga obezbijeđena iz budžeta države.

## Neposredno ugovaranje korišćenja usluge

### Član 85

Korisnik, odnosno njegov zakonski zastupnik, usvojilac, staralac, hranitelj, odnosno lice kojem je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje može neposredno odabrati pružaoca usluge i sa njim zaključiti ugovor o korišćenju usluge, ako u cjelosti učestvuje u troškovima usluge.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ne mogu se neposredno odabrati pružaoci usluge za smještaj:

1) djeteta u ustanovu, osim u slučajevima predviđenim zakonom;

2) lica lišenog poslovne sposobnosti.

Usluge iz stava 2 ovog člana koriste se na osnovu rješenja centra za socijalni rad, odnosno na osnovu odluke suda, u skladu sa zakonom.

## Davanje podataka

### Član 86

Korisnik je dužan da daje istinite lične podatke, podatke o svojim prihodima i imovinskom stanju, kao i drugim okolnostima od kojih zavisi priznavanje prava iz socijalne i dječje zaštite, kao i tokom njihovog korišćenja.

### Naknada štete

### Član 87

Lice iz člana 84 stav 2 ovog zakona kojem je izvršena isplata osnovnih materijalnih davanja dužno je da vrati primljeni iznos, ako je:

1) ostvario osnovna materijalna davanja ili je ostvario u većem iznosu nego što mu po zakonu pripada, na osnovu netačnih podataka za koje je znao ili je morao znati da su netačni ili na drugi nezakonit način;
2) ostvario osnovna materijalna davanja usljed toga što nije prijavio ili je sa zakašnjenjem prijavio promjene koje su od uticaja na gubitak, odnosno korišćenje prava ili na iznos osnovnih materijalnih davanja, a znao je ili morao znati za te promjene.

Kada centar za socijalni rad utvrdi okolnosti iz stava 1 ovog člana, poziva korisnika putem pisanog obavještenja da neosnovano primljenu pomoć vrati u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja.

Centar za socijalni rad može sa korisnikom sklopiti ugovor o načinu i vremenu povraćaja neosnovano ostvarenog iznosa materijalnog davanja, pri čemu se u obzir uzima visina prihoda korisnika i njegov socijalni položaj.

Povraćaj neosnovano ostvarenog iznosa materijalnog davanja ne može se ugovoriti na period duži od tri godine.

## VI. USTANOVE SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE

### Status ustanove

### Član 88

Ustanova je pravno lice koje samostalno obavlja djelatnost za koju je osnovana, na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom, aktom o osnivanju i statutom ustanove.

### Osnivanje

### Član 89

Ustanovu može osnovati država, opština ili drugo pravno i fizičko lice (u daljem tekstu: osnivač).

Ako ustanovu osniva više subjekata iz stava 1 ovog člana, međusobna prava i obaveze osnivača uređuju se ugovorom.

### Akt o osnivanju ustanove

### Član 90

Akt o osnivanju ustanove donosi osnivač i sadrži:

1) naziv osnivača;
2) naziv, sjedište i adresa ustanove;
3) djelatnost ustanove;
4) iznos sredstava za osnivanje i početak rada ustanove i način obezbjeđivanja sredstava za obavljanje djelatnosti ustanove;
5) prava i obaveze osnivača prema ustanovi i ustanove prema osnivaču;
6) organe ustanove;
7) sastav i način imenovanja organa upravljanja ustanove;
8) rok za imenovanje organa upravljanja i organa rukovođenja, donošenje statuta i upis ustanove u Centralni registar privrednih subjekata (u daljem tekstu: Registar);
9) lice koje će privremeno vršiti dužnost direktora ustanove;
10) rok na koji se ustanova osniva, ako se osniva na određeno vrijeme, odnosno za izvršenje određenog posla.

Osnivač je dužan da nadležnom organu državne uprave dostavi akt o osnivanju ustanove, u roku od 15 dana od dana donošenja akta.

### Svojstvo pravnog lica

### Član 91

Ustanova stiče svojstvo pravnog lica danom upisa u Registar.

Djelovi ustanove nemaju svojstvo pravnog lica.

### Statut ustanove

### Član 92

Statut ustanove sadrži: naziv, sjedište i adresu ustanove; djelatnost ustanove; djelokrug organa upravljanja i rukovođenja; uslove i postupak za izbor i razrješenje direktora ustanove; opšte akte ustanove i način njihovog donošenja; finansiranje rada; način utvrđivanja kandidata iz reda zaposlenih za imenovanje članova organa upravljanja, način utvrđivanja predloga za razrješenje člana organa upravljanja iz reda zaposlenih; javnost rada i druga pitanja od značaja za rad ustanove.

Saglasnost na statut ustanove daje osnivač.

### Organi ustanove

### Član 93

Organi ustanove su: upravni odbor i direktor.

### Upravljanje ustanovom

### Član 94

Ustanovom upravlja upravni odbor.

Upravni odbor:

1) donosi statut i druge opšte akte;

2) bira i razrješava direktora ustanove;

3) usvaja program razvoja;

4) donosi godišnji finansijski plan;

5) usvaja završni račun;

6) donosi investicione odluke;

7) obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove.

### Sastav upravnog odbora

### Član 95

Upravni odbor ustanove ima predsjednika i najmanje dva člana.

Predsjednik ili najmanje jedan član upravnog odbora ustanove imenuju se iz reda zaposlenih u ustanovi.

### Imenovanje i razrješenje upravnog odbora

### Član 96

Predsjednika i članove upravnog odbora ustanove imenuje i razrješava osnivač.

Mandat predsjednika i članova upravnog odbora uređuje se statutom ustanove.

### Razrješenje predsjednika i člana upravnog odbora

### Član 97

Predsjednik i član upravnog odbora ustanove može biti razriješen prije isteka mandata, ako:

1) podnese ostavku;

2) postupa suprotno zakonu ili statutu ustanove;

3) ne vrši dužnost duže od šest mjeseci;

4) pravosnažno je osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora.

Član upravnog odbora ustanove iz reda zaposlenih može biti razriješen prije isteka mandata i u slučaju ako ne zastupa interese zaposlenih na način utvrđen statutom ustanove.

### Direktor ustanove

### Član 98

Direktor:

1) donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta ustanove;

2) organizuje rad i odgovoran je za zakonitost rada i sprovođenje programa razvoja ustanove;

3) vrši druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom ustanove.

Mandat direktora ustanove utvrđuje se statutom ustanove.

### Status zaposlenih u ustanovi

### Član 99

Na zaposlene u ustanovi primjenjuju se opšti propisi o radu i kolektivni ugovori, ako zakonom nije drukačije određeno.

### Obaveze osnivača

### Član 100

Osnivač je dužan da redovno obezbjeđuje sredstva za rad ustanove.

Sredstva iz stava 1 ovog člana obuhvataju: sredstva za zarade i ostala primanja zaposlenih, materijalne troškove, održavanje i osiguravanje objekata i opreme kao i tehničko-tehnološko opremanje objekata za realizaciju programskih aktivnosti ustanove.

### Obaveze ustanove

### Član 101

Ustanova je dužna da obavlja djelatnost za koju je osnovana, namjenski koristi sredstva za rad i da nadležnom organu državne uprave, najkasnije do kraja marta tekuće godine, podnese izvještaj o radu, izvještaj o finansijskom poslovanju za prethodnu godinu i program rada za tekuću godinu.

### Statusne promjene

### Član 102

Osnivač može promijeniti status ustanove (izdvajanje dijela ustanove u posebnu ustanovu, pripajanje dijela ustanove drugoj ustanovi, organizovanje nove ustanove objedinjavanjem djelova, odnosno spajanjem dvije ili više ustanova ili transformacijom ustanove u privredno društvo), po postupku propisanom za osnivanje ustanove, ako posebnim zakonom nije drukačije određeno.

Promjena naziva, djelatnosti i sjedišta ustanove vrši se osnivačkim aktom ustanove.

### Razlozi za prestanak rada ustanove

### Član 103

Ustanova prestaje sa radom, ako:

1) ne ispunjava propisane uslove za obavljanje djelatnosti;

2) je pravosnažnom sudskom odlukom utvrđena ništavost upisa u Registar;

3) ne obavlja djelatnost zbog koje je osnovana;

4) je nastupio drugi slučaj utvrđen zakonom ili aktom o osnivanju.

Akt o prestanku rada ustanove donosi osnivač.

## VII. JAVNE USTANOVE SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE

### Osnivanje javne ustanove

### Član 104

Ustanova čiji je osnivač država ili opština osniva se kao javna ustanova.

Osnivač javne ustanove odgovara za obaveze javne ustanove.

Na javnu ustanovu odnose se odredbe o ustanovi, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

### Osnivački akt javne ustanove

### Član 105

Akt o osnivanju javne ustanove, čiji je osnivač država, donosi Vlada, a za javne ustanove čiji je osnivač opština, nadležni organ opštine.

### Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji

### Član 106

Na akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta javne ustanove čiji je osnivač država saglasnost daje nadležni organ državne uprave.

Na akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta javne ustanove čiji je osnivač opština saglasnost daje nadležni organ opštine.

### Imenovanje i sastav upravnog odbora javne ustanove

### Član 107

Predsjednika i članove upravnog odbora javne ustanove, čiji je osnivač država, imenuje i razrješava Vlada, na predlog nadležnog organa državne uprave.

Upravni odbor centra za socijalni rad čine tri predstavnika osnivača, jedan predstavnik zaposlenih i jedan predstavnik opštine.

Predstavnik opštine iz stava 2 ovog člana bira se na način propisan aktom opštine.

Upravni odbor javne ustanove iz člana 112 stav 1 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona čine tri predstavnika osnivača, jedan predstavnik zaposlenih i jedan predstavnik korisnika, odnosno roditelja korisnika.

Predstavnik zaposlenih i korisnika bira se na način propisan statutom ustanove.

Predsjednika i članove upravnog odbora javne ustanove, čiji je osnivač opština, imenuje i razrješava nadležni organ opštine.

### Razrješenje predsjednika i člana upravnog odbora javne ustanove

### Član 108

Predsjednik i član upravnog odbora javne ustanove, pored razloga iz člana 97 ovog zakona, može biti razriješen prije isteka mandata na koji je imenovan na način propisan statutom javne ustanove i u slučaju ako ne štiti javni interes.

### Rukovođenje javnom ustanovom

### Član 109

Javnom ustanovom rukovodi direktor.

### Izbor direktora javne ustanove

### Član 110

Direktora javne ustanove čiji je osnivač država bira upravni odbor ustanove, na osnovu javnog konkursa i podnesenog programa razvoja ustanove.

Na odluku upravnog odbora o izboru direktora iz stava 1 ovog člana saglasnost daje nadležni organ državne uprave.

Za direktora javne ustanove iz stava 1 ovog člana može da bude izabrano lice sa visokom stručnom spremom, sa najmanje pet godina rada u struci.

Mandat direktora javne ustanove traje četiri godine.

### Razrješenje direktora javne ustanove

### Član 111

Direktor javne ustanove može biti razriješen prije isteka mandata, ako:

1) podnese ostavku;

2) obavlja poslove suprotno zakonu;

3) nestručnim i nesavjesnim radom prouzrokuje štetu javnoj ustanovi ili svoje obaveze izvršava na način koji može prouzrokovati veće smetnje u radu javne ustanove;

4) na bilo koji način onemogućava ostvarivanje prava i usluga iz nadležnosti javne ustanove;

5) ne štiti javni interes;

6) postoje drugi razlozi utvrđeni zakonom i statutom ustanove.

### Vrste javnih ustanova

### Član 112

Javne ustanove su:

1) centar za socijalni rad;

2) ustanova za djecu i mlade;

3) ustanova za odrasla i stara lica;

4) ustanove za odmor i rekreaciju.

### Centar za socijalni rad

### Član 113

Centar za socijalni rad odlučuje o pravima iz socijalne i dječje zaštite, u skladu sa ovim zakonom.

Centar iz stava 1 ovog člana može osnovati samo država, kao javnu ustanovu, u skladu sa ovim zakonom.

Centar iz stava 1 ovog člana se može osnovati za teritoriju jedne ili više opština.

Bliže uslove o organizaciji, normativima, standardima i načinu rada centra za socijalni rad propisuje nadležni organ državne uprave.

### Javna ovlašćenja

### Član 114

Centar za socijalni rad:

1) obavlja procjenu stanja, potreba, snaga i rizika korisnika i drugih lica značajnih za korisnika; procjenu podobnosti staraoca, hranitelja i usvojioca; izradu i praćenje individualnih planova usluga;

2) rješava u prvom stepenu o zahtjevima za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite;

3) preduzima mjere, pokreće i učestvuje u sudskim i drugim postupcima;

4) vodi evidencije i stara se o čuvanju dokumentacije korisnika;

5) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

### Drugi poslovi centra za socijalni rad

### Član 115

Centar za socijalni rad pokreće, razvija i učestvuje u realizaciji strategija, planova i programa koji doprinose

zadovoljavanju potreba građana i sarađuje sa organima državne uprave, opštine i drugim organizacijama u oblasti socijalne i dječje zaštite na teritoriji opštine za koju je osnovan.

### Pripravnost i rad po pozivu

### Član 116

U centru za socijalni rad pripravnost je poseban oblik rada van radnog vremena, kod kojeg zaposleni mora biti stalno dostupan (u pripravnosti) da bi, ako zatreba, izvršio neodložnu intervenciju.

Plan pripravnosti donosi direktor centra za socijalni rad.

### Druge javne ustanove

### Član 117

Javne ustanove iz člana 112 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona pružaju usluge podrške za samostalni život, savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge i obavljaju poslove smještaja: djece sa poremećajima u ponašanju, djece bez roditeljskog staranja, djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, djece sa smetnjama u razvoju, odnosno odraslih lica sa invaliditetom, odraslih i starih lica sa psihijatrijskim stanjima, starih lica i lica koja su liječena od bolesti zavisnosti od droga, kao i druge poslove u skladu sa zakonom.

Javne ustanove koje obavljaju poslove smještaja djece, mladih, odraslih i starijih lica transformisaće se s ciljem razvoja usluga podrške za samostalni život, savjetodavno-terapijske, odnosno socijalno-edukativne usluge, u skladu sa planom transformacije koji donosi nadležni organ državne uprave.

Javna ustanova iz člana 112 stav 1 tačka 4 ovog zakona obavlja poslove odmora i rekreacije za dijete korisnika materijalnog obezbjeđenja i za dijete smješteno u ustanovu ili na porodičnom smještaju-hraniteljstvu.

Javne ustanove iz člana 112 stav 1 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona mogu obavljati i druge usluge u skladu sa zakonom.

### Član 117a

*Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, "Sl. list CG", br. 1/17)*

### Zdravstvena djelatnost

### Član 118

Javne ustanove mogu organizovati, odnosno obavljati zdravstvenu djelatnost na primarnom nivou zdravstvene zaštite, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita.

## VIII. DRUGI OBLIK ORGANIZOVANJA PRUŽALACA USLUGA

### Drugi oblik organizovanja

### Član 119

Djelatnost u oblasti socijalne i dječje zaštite, odnosno pojedine usluge može, u skladu sa ovim zakonom, pružati i organizacija, preduzetnik, privredno društvo i fizičko lice, u skladu sa zakonom.

Osnivačka prava u pogledu imenovanja organa rukovođenja i organa upravljanja drugog oblika organizovanja vrše se u skladu s propisom koji uređuje osnivanje tog subjekta.

Upravljanje kod drugog pružaoca usluga ostvaruje se na način utvrđen osnivačkim aktom, u skladu sa zakonom.

## IX. ZAVOD ZA SOCIJALNU I DJEČJU ZAŠTITU

### Zavod za socijalnu i dječju zaštitu

### Član 120

Obavljanje razvojnih, savjetodavnih, istraživačkih i drugih stručnih poslova u socijalnoj i dječjoj zaštiti vrši organ uprave nadležan za poslove socijalne i dječje zaštite (u daljem tekstu: Zavod za socijalnu i dječju zaštitu), u skladu sa ovim zakonom.

### Djelatnost Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu

### Član 121

Zavod za socijalnu i dječju zastitu obavlja sljedeće poslove:

1) savjetodavne, istraživačke i stručne poslove u oblasti socijalne i dječje zaštite;
2) prati kvalitet stručnog rada i usluga u ustanovama, u skladu sa ovim Zakonom;
3) pruža stručnu supervizijsku podršku radi unaprjeđenja stručnog rada i usluga socijalne i dječje zaštite;
4) obavlja poslove licenciranja stručnih radnika i izdaje licencu za rad, u skladu sa ovim zakonom;
5) obavlja stručne i organizacione poslove u postupku akreditacije programa obuke,odnosno programa pružanja usluga kojim se obezbjeđuje stručno usavršavanje stručnim radnicima i stručnim saradnicima i pružaocima usluga;
6) donosi Etički kodeks za zaposlene u oblasti socijalne i dječje zaštite;
7) istražuje socijalne pojave i probleme, djelatnost i efekte socijalne i dječje zaštite, izrađuje analize i izvještaje i predlaže mjere za unaprjeđenje u oblasti socijalne i dječje zaštite;
8) razvija sistem kvaliteta u socijalnoj i dječjoj zaštiti, koordinira razvoj standarda usluga i predlaže nadležnom organu državne uprave unaprjeđenje postojećih i uvođenje novih standarda;
9) učestvuje u izradi, sprovođenju, praćenju i ocjeni efekata primjene strategija, akcionih planova, zakona i drugih propisa koje se odnose na razvoj djelatnosti socijalne i dječje zaštite;
10) organizuje stručno usavršavanje stručnih radnika i stručnih saradnika;
11) sačinjava i publikuje monografije, časopise i zbornike radova, stručne priručnike, vodiče, informatore, studije i primjere dobre prakse;
12) informiše stručnu i širu javnost o sprovođenju socijalne i dječje zaštite, ukazuje na potrebe i probleme korisnika, a posebno korisnika iz osjetljivih društvenih grupa;
13) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

## X. OBAVLJANJE POSLOVA U SOCIJALNOJ I DJEČJOJ ZAŠTITI

### Zaposleni kod pružaoca usluge

### Član 122

Stručne poslove kod pružaoca usluga obavljaju stručni radnici, stručni saradnici i saradnici, u skladu sa ovim zakonom.

### Stručni radnici i stručni saradnici

### Član 123

Stručni radnici su socijalni radnik, psiholog, pedagog, andragog, specijalni pedagog, pravnik, sociolog, defektolog, specijalni edukator, rehabilitator i doktor medicine.

Stručni saradnici su lica druge struke, sa visokim obrazovanjem, koji obavljaju poslove kod pružaoca usluga.

### Član 123a

Saradnici su lica sa srednjim obrazovanjem, koji obavljaju poslove kod pružaoca usluge.

### Stručni poslovi

### Član 124

Stručni poslovi kod pružaoca usluga grupišu se prema prirodi radnih procesa i ishodima koji nastaju u pružanju usluga.

Stručne poslove iz stava 1 ovog člana, kao i bliže uslove i standarde za njihovo obavljanje utvrđuje nadležni organ državne uprave.

### Službena legitimacija

### Član 125

Stručni radnici centra za socijalni rad imaju status službenog lica i ovlašćenja koja dokazuju službenom legitimacijom.

Sadržaj i oblik službene legitimacije iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

### Pripravnici

### Član 126

Pripravnici obavljaju pripravnički staž kod pružaoca usluge u ustanovi socijalne i dječje zaštite.

Pripravnički staž se izvodi po utvrđenom programu pružaoca usluge, pod neposrednim nadzorom ovlašćenog radnika (mentora), koji ima najmanje isti stepen školske spreme koju posjeduje pripravnik.

Dužina trajanja, način obavljanja pripravničkog staža i obaveze pružalaca usluge prema pripravniku u toku trajanja pripravničkog staža bliže se uređuju aktom nadležnog organa državne uprave.

### Stručni ispit

### Član 127

Nakon obavljenog pripravničkog staža kod pružaoca usluge, pripravnici polažu stručni ispit.

Polaganje stručnog ispita iz stava 1 ovog člana organizuje i sprovodi nadležni organ državne uprave.

Stručni ispit se polaže pred komisijom koju obrazuje nadležni organ državne uprave.

Uslove, program i način polaganja stručnog ispita iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

### Stručno usavršavanje stručnih radnika i stručnih saradnika

### Član 128

Stručno usavršavanje, u smislu ovog zakona, je neprekidno sticanje znanja i vještina stručnih radnika i stručnih saradnika u socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Stručni radnici i stručni saradnici u socijalnoj i dječjoj zaštiti imaju pravo i dužnost da u toku profesionalnog rada prate razvoj nauke i struke i da se stručno usavršavaju radi održavanja i unaprjeđivanja profesionalnih kompetencija i kvaliteta stručnog rada.

### Plan i program stručnog usavršavanja

### Član 129

Pružalac usluge dužan je da stručnom radniku i stručnom saradniku obezbijedi stručno usavršavanje, u skladu sa ovim zakonom, prema planu i programu stručnog usavršavanja.

Plan i program stručnog usavršavanja donosi Zavod za socijalnu i dječju zaštitu.

Troškove stručnog usavršavanja u smislu stava 1 ovog člana snosi pružalac usluge.

## XI. LICENCA

### Licenca za obavljanje djelatnosti

### Član 130

Pružalac usluge dužan je da prije otpočinjanja sa obavljanjem djelatnosti pribavi licencu za obavljanje djelatnosti, u skladu sa ovim zakonom.

Licencu iz stava 1 ovog člana izdaje nadležni organ državne uprave, na period od šest godina i obnavlja se u skladu sa ovim zakonom.

Za izdavanje licence za obavljanje djelatnosti plaća se administrativna taksa, u skladu sa posebnim zakonom.

### Uslovi za izdavanje licence za obavljanje djelatnosti

### Član 131

Licenca za obavljanje djelatnosti se izdaje pružaocu usluge koji:

1) je upisan u Registar;

2) ispunjava standarde za pružanje usluge za koju traži izdavanje licence, a koji se odnose: na lokaciju i prostor, opremu, broj i vrstu stručnog kadra, procjenu, planiranje i aktivnosti za pružanje konkretne usluge socijalne i dječje zaštite.

### Ograničena licenca za obavljanje djelatnosti

### Član 132

Izuzetno od člana 130 ovog zakona, pružaocu usluge se može izdati ograničena licenca za obavljanje djelatnosti kojom se ograničava trajanje, broj korisnika i vrsta usluge koja se pruža.

Licenca iz stava 1 ovog člana izdaje se na rok važenja od tri godine i može biti izdata najviše dva puta.

Pravo na ograničenu licencu za obavljanje djelatnosti može ostvariti pružalac usluge ako ne ispunjava standarde u pogledu lokacije i prostora i ako postoji potreba za uslugom koja se ne može obezbijediti kod drugog pružaoca usluge.

### Obnavljanje licence za obavljanje djelatnosti

### Član 133

Licenca za obavljanje djelatnosti se obnavlja na zahtjev pružaoca usluge, na način i po postupku predviđenim za njeno izdavanje.

Postupak za obnavljanje licence iz stava 1 ovog člana pokreće se najkasnije šest mjeseci prije isteka roka na koji je licenca izdata.

### Suspenzija licence za obavljanje djelatnosti

### Član 134

Ako nadležni organ državne uprave, tokom perioda za koji je licenca za obavljanje djelatnosti izdata, utvrdi da pružalac usluge ne ispunjava propisane uslove, pokrenuće postupak za suspenziju licence za obavljanje djelatnosti.

Odlukom o suspenziji licence iz stava 1 ovog člana utvrđuju se nedostaci u pogledu ispunjenosti uslova iz člana 131 ovog zakona i ostavlja rok za njihovo otklanjanje.

Pružalac usluge kome je suspendovana licenca za obavljanje djelatnosti može nastaviti da pruža usluge do isteka roka za otklanjanje nedostataka.

### Oduzimanje licence za obavljanje djelatnosti

### Član 135

Nadležni organ državne uprave oduzeće licencu za obavljanje djelatnosti pružaocu usluge koji u ostavljenom roku ne otkloni nedostatke iz člana 134 stav 2 ovog zakona.

Bliže uslove za izdavanje, obnavljanje, suspenziju i oduzimanje licence, kao i obrazac licence za obavljanje djelatnosti, propisuje nadležni organ državne uprave.

### Licenca za stručne radnike

### Član 136

Stručni radnici kod pružaoca usluga moraju imati licencu za rad.

Licencu iz stava 1 ovog člana izdaje Zavod za socijalnu i dječju zaštitu na period od šest godina i obnavlja se u skladu sa ovim zakonom.

### Uslovi za izdavanje licence za rad

### Član 137

Licenca za rad se izdaje stručnom radniku koji:

1) ima odgovarajuću stručnu spremu i položen stručni ispit u skladu sa ovim zakonom;

2) ima sertifikat da je uspješno završio akreditovani program obuke.

### Obnavljanje licence za rad

### Član 138

Postupak za obnavljanje licence pokreće se na zahtjev stručnog radnika koji se podnosi najkasnije tri mjeseca prije isteka roka na koji je licenca za rad izdata.

Ukoliko Zavod za socijalnu i dječju zaštitu ne obnovi licencu za rad, stručni radnik gubi pravo da obavlja poslove za koje je predviđena licenca.

### Oduzimanje licence prije isteka roka

### Član 139

Stručnom radniku se oduzima licenca prije isteka roka na koji je izdata, ako:

1) poslove ne obavlja u skladu sa propisanim normativima i standardima;

2) dođe do otkaza ugovora o radu usled učinjene povrede radne obaveze ili radne discipline.

Bliže uslove za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence za rad stručnom radniku, kao i obrazac licence za rad propisuje nadležni organ državne uprave.

## XII. AKREDITACIJA PROGRAMA

### Akreditacija

### Član 140

Akreditacija programa obuke, odnosno programa pružanja usluge (u daljem tekstu: akreditacija) je postupak u kome se ocjenjuje da li program obuke, odnosno program pružanja usluge (u daljem tekstu: program obuke) ispunjava utvrđene standarde za akreditaciju.

Program obuke iz stava 1 ovog člana namijenjen je stručnim radnicima i stručnim saradnicima kod pružaoca usluge.

### Postupak akreditacije

### Član 141

Postupak akreditacije programa obuke sprovodi se objavljivanjem javnog poziva za akreditaciju.

Odluku o objavljivanju javnog poziva za akreditaciju programa obuke donosi Zavod za socijalnu i dječju zaštitu.

Javni poziv iz stava 2 ovog člana objavljuje se na internet stranici Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu.

Standardi za akreditaciju programa obuke, kao i način sprovođenja postupka akreditacije, bliže se uređuju aktom nadležnog organa državne uprave.

Zavod za socijalnu i dječju zaštitu donosi rješenje o akreditaciji programa obuke.

Protiv rješenja iz stava 5 ovog člana odlučuje nadležni organ državne uprave.

### Pravo na prijavu za akreditaciju programa obuke

### Član 142

Pravo da prijavi program obuke za akreditaciju ima autor programa, a ako je program koautorsko djelo, pravo na prijavu zajednički imaju svi koautori.

### Sprovođenje postupka akreditacije programa

### Član 143

Prijava programa obuke za akreditaciju podnosi se Zavodu za socijalnu i dječju zaštitu.

Zavod za socijalnu i dječju zaštitu obrazuje komisiju za akreditaciju programa.

Komisija iz stava 2 ovog člana vrši stručnu ocjenu programa obuke i sačinjava listu programa koji ispunjavaju standarde za akreditaciju i vrši druge poslove u skladu sa aktom o obrazovanju.

### Trajanje i obnavljanje akreditacije

### Član 144

Program obuke akredituje se na period od pet godina.

Postupak za obnavljanje akreditovanog programa obuke pokreće se na zahtjev autora, odnosno koautora akreditovanog programa obuke, najkasnije šest mjeseci prije isteka roka na koji je program obuke akreditovan.

### Prava i dužnosti autora akreditovanog programa obuke

### Član 145

Autor akreditovanog programa obuke ima pravo i dužnost da:

1) neposredno realizuje program obuke na način predviđen programom ili da realizaciju akreditovanog programa ugovorom povjeri drugom licu;
2) Zavodu za socijalnu i dječju zaštitu dostavi spisak lica koja su uspješno završila obuku;
3) uredno čuva dokumentaciju o realizaciji akreditovanih programa obuke, uključujući podatke o mjestu i vremenu realizacije, licima koja su završila obuku i dr.;
4) stavi na uvid akt o akreditaciji programa obuke svakom zainteresovanom licu;
5) informiše potencijalne korisnike i javnost o akreditaciji programa obuke;
6) omogući sprovođenje kontrole kvaliteta realizacije akreditovanog programa obuke;
7) po isteku akreditacije programa obuke, odnosno brisanju iz Registra akreditovanih programa obuke prestane sa realizacijom programa, a ako je realizacija bila u toku u vrijeme isteka akreditacije, da završi realizaciju programa obuke.

### Oduzimanje akreditacije

### Član 146

Kada Zavod za socijalnu i dječju zaštitu utvrdi da je prestala potreba za realizacijom programa obuke ili se u realizaciji bitno odstupa od sadržine i plana izvođenja, donosi rješenje o oduzimanju akreditacije.

### Sertifikat

### Član 147

Stručnom radniku i stručnom saradniku koji je uspješno završio obuku u trajanju predviđenom akreditovanim programom obuke izdaje se sertifikat.

Sertifikat izdaje Zavod za socijalnu i dječju zaštitu na osnovu podataka koje dostavlja autor akreditovanog programa obuke.

Sadržinu i oblik sertifikata utvrđuje nadležni organ državne uprave.

## XIII. EVIDENCIJE I REGISTRI

### Zbirke podataka

### Član 148

Za potrebe obavljanja djelatnosti socijalne i dječje zaštite, za planiranje, praćenje stanja, kao i za naučno-istraživačke i statističke svrhe u oblasti socijalne i dječje zaštite vode se zbirke podataka.

Zbirke podataka iz stava 1 ovog člana sadrže podatke o:

1) pravima iz socijalne i dječje zaštite;
2) pružaocima usluga;
3) korisnicima;
4) finansiranju djelatnosti socijalne i dječje zaštite;
5) druge podatke u skladu sa zakonom.

Nadležni organ državne uprave upravlja, održava, koristi, obezbjeđuje sigurnosne uslove, nadzor baze podataka i cjelokupnog informacionog sistema socijalne i dječje zaštite i pruža informatičku podršku sistemu socijalne i dječje zaštite.

Nadležni organ državne uprave izdaje ovlašćenja i određuje obim ovlašćenja za pristup bazi podataka i za unošenje novih i korišćenje postojećih podataka.

Podaci u sistemu socijalne i dječje zaštite čuvaju se u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita podataka o ličnosti.

Bliže uslove o sadržaju baze podataka, čuvanju, pristupu, evidenciji i dokumentaciji propisuje nadležni organ državne uprave.

## Preuzimanje podataka od drugih organa

## Član 149

Za ostvarivanje prava iz ovog zakona preuzimaju se podaci iz elektronskih i drugih zbirki podataka organa i organizacija nadležnih za njihovu obradu.

Bliže uslove o preuzimanju podataka iz drugih zbirki podataka propisuje nadležni organ državne uprave.

## Povjerljive informacije o korisniku

## Član 150

Sve informacije o ličnim i porodičnim prilikama korisnika koje pružaoci usluga vode o korisniku su povjerljive informacije.

Povjerljive informacije o korisniku pružalac usluga može koristiti samo u svrhu pružanja usluge.

Korisnik ima pravo na zaštitu povjerljivosti svih privatnih podataka iz dokumentacije koja se obrađuje za potrebe pružanja usluge, izvještavanja o radu ustanove ili drugih pružalaca usluga, uključujući i one koje se tiču njegove ličnosti, ponašanja i porodičnih okolnosti i načina korišćenja usluga socijalne i dječje zaštite.

Povjerljivim informacijama smatra se i:

1) podatak da korisnik koristi pravo ili uslugu;
2) vrsta prava ili usluge pružene pojedinom korisniku;
3) ime, adresa i drugi lični i identifikacioni podaci o korisniku;
4) podaci koji se nalaze u zahtjevu korisnika;
5) informacije koje sam korisnik saopštava o sebi;
6) informacije koje druga lica saopštavaju o korisniku;
7) podaci dobijeni u vezi korisnika tokom pružanja usluge;
8) procjene, nalazi, profesionalni stav ili mišljenje pružaoca usluge o korisniku;
9) podaci koji se nalaze u izvještajima zdravstvenih ustanova za korisnika;
10) informacije o korisniku kao što su: fotografije korisnika, crteži napravljeni od strane korisnika tokom procesa pružanja usluge, svojeručno pisane izjave ili komentari i primjedbe korisnika, pisane bilješke pružaoca usluge ili korisnika, audio i video snimci sačinjeni u vezi sa korišćenjem usluge i drugo;
11) sadržaj prepiske sa drugim ustanovama ili organizacijama, ako ta prepiska sadrži informacije o korisniku ili drugim licima koja su sa njim povezane.

## Evidencija

## Član 151

Nadležni organ državne uprave, u cilju praćenja stanja i formiranja baze podataka, vodi evidenciju ustanova i drugih pružalaca usluga.

Ustanove i drugi pružaoci usluga vode evidenciju o korisnicima i pravima iz socijalne i dječje zaštite.

Bliže uslove o vrsti, sadržini i načinu vođenja evidencije iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

## Registri o licencama

### Član 152

Licenca za obavljanje djelatnosti upisuje se u Registar licenciranih pružalaca usluga, koji vodi nadležni organ državne uprave.

Licenca za rad upisuje se u Registar licenciranih stručnih radnika, koji vodi Zavod za socijalnu i dječju zaštitu.

Način vođenja i sadržinu registara iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

### Vođenje evidencija programa obuke

### Član 153

Evidencije prijava za akreditaciju, akreditovanih programa obuke i realizovanih programa obuke vodi Zavod za socijalnu i dječju zaštitu.

Način vođenja i sadržinu evidencija iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

## XIV. FINANSIRANJE SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE

### Finansiranje

### Član 154

Sredstva za osnovna materijalna davanja i usluge socijalne i dječje zaštite obezbjeđuju se u budžetu države, u skladu sa ovim zakonom.

Sredstva za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite obezbjeđuju se u budžetu države i budžetu opštine, kao i vršenjem djelatnosti pružalaca usluga, u skladu sa ovim zakonom.

Sredstva za usluge socijalne i dječje zaštite obezbjeđuju se i putem učešća korisnika, odnosno njihovih srodnika koji su dužni da ih izdržavaju, donacija, poklona, zavještanja, legata, osnivanjem zadužbina i fondacija i dr., u skladu sa posebnim zakonom.

U budžetu opštine mogu se obezbijediti sredstva za materijalna davanja u socijalnoj i dječjoj zaštiti propisana ovim zakonom i za usluge socijalne i dječje zaštite, kao što su: pomoć u kući, dnevni boravak, usluge narodne kuhinje, odmor i rekreaciju djece, stanovanje uz podršku, smještaj u prihvatilište - sklonište, stanovanje za socijalno ugrožena lica, u skladu sa zakonom i druge usluge u skladu sa svojim materijalnim mogućnostima.

Ukoliko opštine nijesu u mogućnosti da obezbijede sredstva za usluge iz stava 4 ovog člana u njihovom finansiranju učestvovaće država, u skladu sa članom 156 ovog zakona.

Zarade zaposlenih koji obavljaju druge usluge u skladu sa zakonom obezbjeđuje javna ustanova iz sredstava dobijenih obavljanjem tih usluga.

Javne ustanove su dužne, da sredstva koja obezbijede u skladu sa stavom 6 ovog člana koriste uz prethodnu saglasnost nadležnog organa državne uprave, odnosno opštine.

### Izgradnja, održavanje i opremanje ustanova socijalne i dječje zaštite

### Član 155

U okviru sredstava za obavljanje djelatnosti javne ustanove socijalne i dječje zaštite koja se finansira iz budžeta države sredstva za izgradnju, održavanje i njihovo opremanje obezbjeđuju se u budžetu države.

U okviru sredstava za obavljanje djelatnosti javne ustanove socijalne i dječje zaštite koje se finansiraju iz budžeta opštine sredstva za izgradnju, održavanje i opremanje obezbjeđuju se u budžetu opštine.

Kriterijume za dodjelu sredstava iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave, a kriterijume za dodjelu sredstava iz stava 2 ovog člana propisuje nadležni organ opštine.

### Razvoj socijalne i dječje zaštite

### Član 156

Radi razvoja, odnosno finansiranja usluga socijalne i dječje zaštite sredstva se obezbjeđuju iz budžeta države, budžeta opštine, donacija, igara na sreću i drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Sredstvima iz stava 1 ovog člana finansiraju se:

1) usluge socijalne i dječje zaštite za kojima postoji potreba u opštini;

2) inovativne usluge i usluge socijalne i dječje zaštite od posebnog značaja za državu.

Visinu sredstava za usluge iz stava 1 ovog člana, kriterijume za njihovu raspodjelu po pojedinim opštinama, kriterijume za učešće lokalne samouprave i dinamiku prenosa sredstava utvrđuje nadležni organ državne uprave.

### Kriterijumi i mjerila za utvrđivanje cijene usluge socijalne i dječje zaštite

### Član 157

Kriterijume i mjerila za utvrđivanje cijene usluge socijalne i dječje zaštite koju obezbjeđuje država propisuje nadležni organ državne uprave.

Kriterijume i mjerila za utvrđivanje cijene usluge socijalne i dječje zaštite, koja se finansira iz budžeta opštine propisuje nadležni organ opštine.

Odredbe iz st. 1 i 2 ovog člana odnose se na javne ustanove, ustanove i druge oblike organizovanja kada se finansiranje usluge socijalne i dječje zaštite vrši iz budžeta države, odnosno opštine.

Ustanove i drugi oblici organizovanja samostalno utvrđuju kriterijume i formiraju cijenu kada pružaju usluge socijalne i dječje zaštite neposrednim ugovaranjem.

U skladu sa propisanim kriterijumima i mjerilima, cijenu usluge iz stava 1 ovog člana utvrđuje nadležni organ državne uprave, a cijenu usluge iz stava 2 ovog člana utvrđuje nadležni organ opštine.

### Učešće korisnika u troškovima usluga

### Član 158

Korisnik, roditelj, odnosno srodnik koji je dužan da izdržava korisnika i drugo pravno ili fizičko lice koje je preuzelo plaćanje učestvuju u plaćanju usluge svim svojim primanjima, prihodima i imovinom, izuzev primanja ostvarenih po osnovu materijalnog obezbjeđenja, dodatka za djecu, lične invalidnine, jednokratne novčane pomoći, primanja po osnovu nagrada i otpremnine za odlazak u penziju.

Kriterijume i mjerila za učešće korisnika, roditelja, odnosno srodnika u plaćanju troškova iz stava 1 ovog člana koje obezbjeđuje država propisuje nadležni organ državne uprave.

Kriterijume i mjerila za učešće korisnika, roditelja, odnosno srodnika u plaćanju troškova iz stava 1 ovog člana koje obezbjeđuje opština propisuje nadležni organ opštine.

### Sredstva za lične potrebe korisnika

### Član 159

Korisniku smještaja u javnoj ustanovi socijalne i dječje zaštite obezbjeđuju se sredstva za lične potrebe u iznosu koji utvrđuje nadležni organ državne uprave.

### Obezbjeđenje troškova usluga iz budžeta države, odnosno budžeta opštine

### Član 160

Za lica iz člana 158 stav 1 ovog zakona koja nijesu u mogućnosti da učestvuju u troškovima usluga, sredstva se obezbjeđuju u budžetu države, odnosno budžetu opštine.

### Ugovor o plaćanju usluge

### Član 161

Sa korisnicima koji učestvuju u plaćanju usluge ugovor o plaćanju usluge zaključuje pružalac usluge.

## XV. NADZOR

### Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona

### Član 162

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši nadležni organ državne uprave.

### Nadzor nad stručnim radom

## Član 163

Nadzor nad stručnim radom pružaoca usluge vrši nadležni organ državne uprave, u skladu sa ovim zakonom.

U nadzoru nad stručnim radom pružaoca usluge utvrđuje se da li su ispunjeni uslovi u odnosu na primjenu propisanih stručnih procedura i na korišćenje stručnih znanja i vještina tokom prijema, procjene, planiranja, pregleda efekata realizovanih aktivnosti i završetka rada sa korisnikom, na osnovu uvida u dokumentaciju i uvida u proces pružanja i efekata usluga.

Po završenom nadzoru nad stručnim radom pružaoca usluge sačinjava se izvještaj.

### Inspekcijski nadzor

## Član 164

Inspekcijski nadzor nad radom pružalaca usluga vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora.

### Prava, dužnosti i ovlašćenja inspektora socijalne i dječje zaštite

## Član 165

Inspektor socijalne i dječje zaštite (u daljem tekstu: inspektor) samostalan je u radu u granicama ovlašćenja utvrđenih zakonom i propisima donešenim za sprovođenje zakona i lično je odgovoran za svoj rad.

Inspektor je dužan da postupa savjesno i nepristrasno u vršenju poslova inspekcijskog nadzora, da čuva kao službenu tajnu podatke do kojih dođe u toku vršenja nadzora, a posebno podatke iz dokumentacije korisnika.

U vršenju nadzora inspektor je ovlašćen da utvrđuje zakonitost rada i ispunjenost standarda i da u skladu sa ovim zakonom:

1) pregleda opšte i pojedinačne akte javne ustanove socijalne i dječje zaštite i drugog pružaoca usluga;
2) izvrši uvid u dokumentaciju javne ustanove socijalne i dječje zaštite i drugog pružaoca usluga na osnovu koje se ostvaruju prava i usluge socijalne i dječje zaštite;
3) izvrši neposredan uvid u ostvarivanje prava i usluga, upozori na uočene nepravilnosti i odredi mjere i rok za njihovo otklanjanje koji ne može biti kraći od 15 dana ni duži od šest mjeseci, a u hitnim slučajevima, naredi otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka odmah;
4) zahtijeva izvještaje i podatke o radu javne ustanove socijalne i dječje zaštite i drugog pružaoca usluga;
5) izvrši provjeru ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite propisanih ovim zakonom;
6) sasluša i uzme izjave odgovornog lica, odnosno stručnog radnika i stručnog saradnika, kao i drugih zaposlenih, korisnika i drugih lica;
7) inicira postupak za utvrđivanje odgovornosti;
8) izvrši neposredan uvid u sprovođenje naloga izrečenih u postupku inspekcijskog nadzora, u skladu sa ovim zakonom;
9) razmatra predstavke pravnih i fizičkih lica koje se odnose na rad i pružanje usluga socijalne i dječje zaštite;
10) obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom.

### Nalozi i mjere inspektora socijalne i dječje zaštite

## Član 166

U vršenju inspekcijskog nadzora, pored mjera i radnji propisanih Zakonom o inspekcijskom nadzoru, inspektor može da:

1) odredi minimum rada za vrijeme trajanja zabrane rada;
2) privremeno zabrani obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite ili određenih poslova iz djelatnosti socijalne i dječje zaštite zaposlenom koji obavlja djelatnost socijalne i dječje zaštite suprotno ovom zakonu, i propisima donijetim za sprovođenje ovog zakona, najmanje na 30 dana, a najduže na šest meseci od dana kada je primljen akt kojim je ta mjera izrečena;
3) zabrani samostalni rad stručnom radniku koji nije dobio, odnosno obnovio licencu za samostalni rad, odnosno kome je oduzeta licenca za samostalni rad;
4) predloži oduzimanje licence stručnom radniku iz razloga propisanih ovim zakonom.

## XVI. KAZNENE ODREDBE

### Prekršaji vezani za djelatnost

### Član 167

Novčanom kaznom od 500 eura do 5 000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) najkasnije do kraja marta tekuće godine ne podnese izvještaj o radu, izvještaj o finansijskom poslovanju za prethodnu godinu i program rada za tekuću godinu (član 101);

2) otpočne sa obavljanjem djelatnosti socijalne i dječje zaštite prije pribavljanja licence za obavljanje djelatnosti (član 130 stav 1);

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 250 eura do 1000 eura.

### Prekršaji korisnika

### Član 168

Novčanom kaznom od 250 eura kazniće se korisnik ako ne da istinite podatke o prihodima i imovini, kao i o drugim okolnostima od kojih zavisi ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite, kao i tokom njihovog korišćenja (član 86).

## XVII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

### Podzakonski propisi

### Član 169

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, propisi iz člana 135 stav 2, člana 139 stav 2, člana 141 stav 4, člana 147 stav 3 i člana 153 stav 2 ovog zakona donijeće se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se dosadašnji propisi, ukoliko nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

### Član 169a

*Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, "Sl. list CG", br. 1/17)*

### Usklađivanje rada i poslovanje ustanova socijalne i dječje zaštite

### Član 170

Pružalac usluge dužan je da rad i poslovanje uskladi sa ovim zakonom, u roku od godinu dana od dana donošenja propisa iz člana 60 stav 2 ovog zakona.

Pružalac usluge iz stava 1 ovog člana dužan je da podnese zahtjev za dobijanje licence u skladu sa ovim zakonom, najkasnije u roku od godinu dana od dana donošenja propisa iz člana 135 stav 2 ovog zakona.

### Član 170a

Javne ustanove iz člana 117 stav 4 dužne su da rad i poslovanje usklade sa ovim zakonom, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

### Početak rada Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu

### Član 171

Zavod za socijalnu i dječju zaštitu počeće sa radom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

### Stručni ispit

### Član 172

Stručni radnici i stručni saradnici dužni su da polože stručni ispit u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

### Član 172a

Stručni radnici i stručni saradnici koji nijesu položili stručni ispit u roku iz člana 172 ovog zakona, dužni su da polože stručni ispit do 31. decembra 2017. godine.

## Zahtjev za izdavanje licence za rad

### Član 173

Stručni radnici koji obavljaju stručne poslove dužni su da podnesu zahtjev za izdavanje licence za rad, najkasnije u roku od godinu dana od početka rada Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu.

## Izbor upravnog odbora i direktora

### Član 174

Izbor upravnog odbora i direktora javne ustanove u skladu sa ovim zakonom, izvršiće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do izbora organa iz stava 1 ovog člana postojeći organi ustanove nastavljaju sa vršenjem poslova.

## Započeti postupak priznavanja prava

### Član 175

Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite koji je započet prije stupanja na snagu ovog zakona završiće se po ovom zakonu.

## Nastavak korišćenja prava

### Član 176

Korisnici prava iz socijalne i dječje zaštite koji su ostvarili pravo po propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, a ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom, nastavljaju sa korišćenjem toga prava.

### Član 176a

Odredba člana 42 stav 1 tačka 6 i člana 44 stav 1 tačka 6 ovog zakona primjenjivaće se od 1. jula 2017. godine.

### Član 176b

Lica koja su ostvarila pravo iz čl. 54a i 54b ovog zakona, do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju sa korišćenjem tog prava, odnosno naknade u iznosu utvrđenim ovim zakonom.

Rješenja o naknadama donijeta na osnovu čl. 54a i 54b ovog zakona, centri za socijalni rad uskladiće sa ovim zakonom u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

## Prestanak važenja

### Član 177

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list RCG", broj 78/05) i član 121 Zakona o izmjenama i dopunama zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje ("Službeni list CG", broj 40/11).

## Stupanje na snagu zakona

### Član 178

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".